

Kolozsvár címeres emlékei.

13. Wolphart István czimere. 1581.

A XVI. század közepe óta főterünk keleti oldalán állott a város legnevezetesebb patriciusi háza. Midőn Báthory Zsigmond 1590 ben minden közadótól mentesíti, Beck János és Cellyén Imre voltak szomszédai. Általában Báthory-háznak nevezték, de ennek történelmi alapja nincsen. Dr. Szádeczky Lajos megkísérelte ugyan a hagyomány valóságát igazolni, de ez nem sikerült.¹ Sokkal több joggal illette a Kakas-ház elnevezés, bárha, amint azt dr. Veress Endre² is már kimutatta, nem Kakas István volt az építtetője. A jeles jogtudor feleségével, Baráth Zsófiával nyerte nászhozományban. Előző tulajdonosa Wolphart István volt, a most említett Baráth Zsófia első férje. Emeletes, de nem nagy terjedelmű épület. Mindössze nyolcz-tíz szobát foglalt magában, de ezeket feltűnően díszessé tette a bennük elhelyezett rendkívül sok művészi értékű kőfaragó munka. Díszes ajtó- és ablakbélétek, szemöldökkövek, kandallópárták és kőzímerek gyönyörködtették a látogatót. Különösen pazar volt e tekintetben az úgynevezelt zodiacus szobája. Így nevezték a csillagkör képeiről, melyek a boltozaton és a boltívek alján csinos pajzsokba foglalva emelték a terem díszét.

Dr. Veress Endre azt gyanította, hogy e házat jeles kőfaragónk, Seres János építette. Hogy e föltevés miért nem áll meg, azt már kimutattam.³ Rendkívül értékes és fontos felfedezése azonban dr.

¹ A Báthory ház legendája. Erdélyi Múzeum 1897. évf. 17. l.

² Kakas István életrajza 38. l.

³ A kolozsvári Farkas-utczai ref. templom régi sírkövei 4. l.

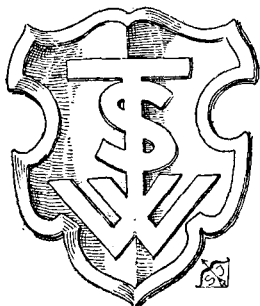
Veressnek az, hogy e ház egyik ajtó jobb profilján látható mesterjegy azonos a Hunyadi tumbán levővel. E mesterjegy alapján fogjuk eldönteni azon sokat vitatott kérdést, hogy ki faragta át a Hunyadi tumbát?

A most említett ajtó szemöldökkövén versalis latin betűkkel:

NIHIL · VERITATE · FIRMIVS · 1581.

felírat olvasható és középrészét egy címér díszíti. Ez renaissance pajzsban keresztezett pallósokkal rakott emberi szív fölött három stylizált liliomot ábrázol. Telamonja két összefonódó sárkány.¹ Tudjuk, hogy e ház csak 1590-ben jutott Kakas István tulajdonába, tehát pajzsunk nem ábrázolhatja az ő címerét, ami egyébként is pecsétjeiről, de meg köemlékekről is ismeretes. Az adott időpontban (1581.) Wolphart tulajdonában volt. Vitás lehet azonban, hogy saját, avagy pedig neje jogán birtokolta-e azt? Következőleg eldöntendőnek látszik, hogy a szemöldökkövön Wolphart, avagy Baráth-címér díszleg-e? Ez irányú aggodalmainkat gyorsan eloszlatja azon tény, hogy a Baráth-család csak 1583-ban nyert címeres levelet.²

A ház első boltíves szobájának boltozatán alkalmazott zárókő szintén a már leírt címerrel van díszítve. Mellette pedig erősen homorított pajzsocskában S. W. monogramm, ép úgy, mint a kandalló középső párkányán. Ez a kandalló, három ajtó béllet,

három zodiacus jeggyel díszített oszlopfő és egy Wolphart-címerrel díszített zárókő a ház restaurálása alkalmával az Erdélyi Nemzeti Múzeum régiségtárába szállítatott be. Ezek közül legrégebbi azon ajtó, melynek szemöldökkövén

DOMINVS REFVGIVM MEVM ET
VIRTVS. MDXXXVI.

felírat olvasható. Sajnos, az erre alkalmazott címerpajzs nagyon töredezett. Csak a telamonok egy része maradt épen, még a pajzsfőbe foglalt liliomokból egy-egy töredék.

Az időrendben azt követő ajtó szemöldökkövén

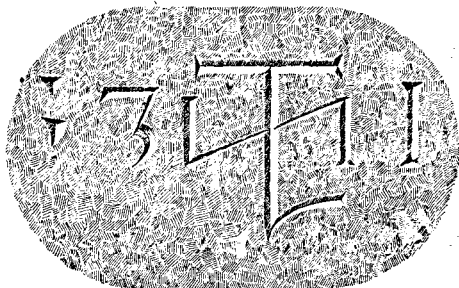
VIVĒ MEMOR LETHI FVGIT HORA | MDLXXIX

felírat és a már leírt címér ötlik szemünkbe. Ennek az ajtónak fényképe kíséri cikkünket.

¹ Azt vélem, hogy a tudákosok e sárkányok miatt nevezték el e házat Báthory-háznak.

² Barát János, neje Veörös Margit és gyermekel Péter, Sebestyén, Zsófia és Margit részére Rudolf királytól. Bécs, 1583 szept. 27. *Magyar Nemzeti Múzeum* tulajdona.

Figyelmet követel még a szemöldökkő bal felső sarkában alkalmazott mesterjegy is, mely irodalmunkban már elléggé ismeretes¹ és amelyet a Seres János-féle síremléssel kapcsolatosan akként írtam le:² T betűbe végződő szárnyatlan, jobb szakállától megfosztott, czölöpösen hegyével lefelé állított nyílvevessző, melyre polyamentén visszásan írt Z betű van fektetve. Kisérete jobbról két (1, 1) kis háromszög és Z betű, balról I betű.

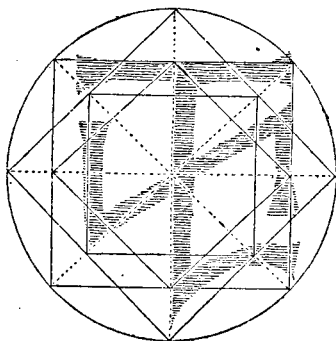

Esetleges félreértések elkerülése végett itt jegyzem meg, hogy az 1581. évbeli ajtó jobb profilján és a Hunyadi-tumbán levő mesterjegynek kisérete nincsen ugyan, de azért mégis azonosnak tartom a most leíróttal. Alakjuk és méreteik nemcsak azonosságukról győznek meg, de egyben arról is, hogy a strassburgi építő páholy kulcsa szerint van szerkesztve. Tudjuk ugyanis, hogy a rochlitzi főpáholynak 1462-ben kelt szabályzata szerint a mesterjelek tulajdonképpen szövetségi jelvények voltak, melyeket a testület tagjainak szabályzatilag előírt ünnepségek között, csak a mester adhatott át. Azt idegennek, vagy társának el nem ajándékozhatta, se el nem adhatta.

Az erdélyi kőfaragó jelek többnyire a strassburgi főpáholyt képviselik.³ A Kolozsvárt eddig vizsgálat alá vett jelek között másra nem is akadtam. A Wolphart-ház ajtaján levőt kulcsával együtt mutatom be a mellékelt ábrán. Ez négyzetbe van szerkesztve és 90 mm. átmérőjű körbe írható. Rendkívül fontos volna ránk nézve megtalálni e mesterjegy tulajdonosát. Sajnos azonban, mindez ideig nem sikerült.

A régiségtárban őrzött harmadik ajtó szintén 1581-ben készült. Ennek felírata:

VIVE DIV SED VIVE DEO NAM
VIVRE MVNDO MORTIS OPUS
VIVA EST VIVERE VITA DEO
MDLXXXI.

¹ Magyarország Műemlékei I. k. 71. l.

² Sándor Imre. Farkas-utcai templom sírkövei 14. l.

³ A magyar mérnök- és építész-egylet közlönye XXXIV. köt. 431. l.

Az itt alkalmazott czímer cinquecento pajzsba van foglalva, a telamonok mellőzve vannak, e helyet mondatszallag vonul el mögötte.

A már említett kandalló füstfogó köpenyén szintén találunk egy feliratos tagozatot:

ME MEA PAVPER TASVIT | AE TRADUCAT INERTI | DVMME |
VS ASSIDVO LVCEAT IGNE FOCVS.

E fölírat középpontja a már szintén említett S. W. monogramm.

Mіндеzen emlékek kétségtelenül Wolphart Istvánra mutatnak. Ő díszítette fel megkülönböztetett ízléssel, vagyonos polgárra mutató házát.

Életéről — sajnos — keveset tudunk. Kortársa, Szamosközi István, mint jeles matematikust említi.¹

A monostori kapuba illesztett 1581. évbeli emléktáblán, mint városi főbíró van megörökítve. De ugyancsak ő munkálkodik a közép kapu melletti őrház építésénél is, mely ugyancsak ebben az évben készült.²

A háza építésénél kifejtett nemes ízléséből, valamint a Szamosközi által említett kiválósága mindenesetre jogot ad, hogy a város legmíveltebb polgárai közé számítsuk. Így vélekedhettek felőle kortársai is, midőn a város birói székébe emelték.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

14. Kakas István czímere. 1590.

A Duna mellett fekvő Zalánkeményről szakadt Erdélybe, Kolozsvárra azon Kakas család, melyből András 1570 körül címeres nemes levelet nyert. Ez erdélyi kamara ispán és kolozsvári centumpater volt. A gyorsan meggazdagodott, tekintélyes polgár a Kismester-utcza északi sarkán szerzett kényelmes, tágas lakóházat, melyben Báthori Kristóf fejedelmet is vendégül látta.

Az ő halála után is a Báthoriak ha Kolozsvárra jöttek, rendszerint ebben a házban szálltak meg. Így mondja ezt Báthori Zsigmond, midőn 1589-ben a Kakas család földeit minden közadó-tól mentesíti. S ha e ház végleg el nem pusztult volna, erre ille-nék inkább, mint a Wolphart-félére a „*Báthori-ház*“ elnevezés.

Kakas Andrásnak Sarlay Annától két gyermeke maradt: Katalin és István. A leány Eötvös András kolozsvári esküdt polgár felesége lett, István pedig küzdelemteljes és dicsőséges életpályát futott meg. Évtizedet töltött a bécsi, bolognai és páduai egyetemeken s magas műveltséget, sokoldalú tudást szerezve tért vissza szülővárosába, Kolozsvárra. Pályáját Báthori Zsigmond udvarában mint törvényszéki ülnök kezdette meg. Rátermettségét, többirányú nyelvtudását azonban legfőbbképen követségi kiküldetésekben ér-

¹ Tört. maradv. IV. 13.

² *Jakab E.* Kolozsvár tört. II. 232. 235.

vényesítette. Járt Angliában Erzsébet királynénál, több ízben Lengyelországban és a prágai udvarnál, végül Persiában.

Ez utóbbi küldetésében veszítette életét s ezen viszontagságos útja tette ismertté nevét a világirodalomban.¹

Amint az előbbi fejezetben is láttuk, Kakas István 1590-ben a volt főbíró Wolphart István özvegyét, Baráth Zsófiát vetten öül. Vele kapta hozományba a Wolphart-féle házat, melyet azután saját lakásául rendezett be. Minthogy ugyanis a lakást nem találta elég kényelmesnek, azon többféle átalakítást eszközölt. Megnagyíttatta az udvarra néző ablakokat és hét ajtót vágatott rajta. Ezek egyikének szemöldök követ címerével, a másikat pedig kezdőbetűivel díszítette. De elhelyezte címerét a Zodiacus szoba boltozatára is.

Az ajtó szemöldökkövén vésett címer renaissance pajzsban koronából növekvő koronás griff jobb lábában egyenes karddal. A pajzs felett S. K. betűk.

A Zodiacus szoba címeres tábláján találjuk a teljes címert, de már a pajzsalak némi változatával, mert itt a griff nem koronás. A pajzs felett szembe néző nyílt sisak dísze páros sasszárny. Takarói sok lendülettel szerkesztett akantus leveleket mutatnak.

A most említett két változatban ismerjük Kakas pecséteit is. Figyelemre méltó azonban, hogy sem a pajzscímerben, sem pedig a teljes címerben a pajzsalak nem koronás.²

Egyébként az említett két udvari ajtó szerkezetében és kivitelében is messze menő eltéréseket látunk. Behatóbb vizsgálat nélkül is megállapítható, hogy nem ugyanazon kőfaragó művei. A monogrammos ajtó mestere kétségtelenül kiválóbb művész. Különösen az ajtó korinthusi oszlopot mutató profiljai vallanak nemes ízlésre. Mesterjegy egyik ajtón sincsen, de a monogrammos ajtón találtam egy motívumot, mely a készítő mester nyomába vezethet. Ez a kezdőbetűket magában foglaló pajzs, mely szerkezetében feltűnően hasonlít Bogner (Gilyén) Imre monogramját magába foglaló pajzshoz.³

15. Berkenyesi Istvánka sírköve. 1595.

A szülői szeretet megható tanúsága az 51 napos csecsemő emlékére 120 × 47 cm. méretekből, igen gondosan készült sírkő, mely szintén a farkasutczai templom padozatkövei közül került elő.

A felírat a 3 cm. széles kerettel körülvelt képesmezőre, a

¹ Dr. Veress Endre Kakas István.

² Dr. Veress Endre Kakas István 10. 133. l.

³ Dr. Veress E. i. h. 115.

czímerpajzs mellé, a sírkő hosszúságában, versalis latin betűkkel van alkalmazva:

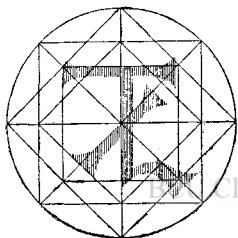
FILIOLO CHARISSIMO STEPHANO
MENSEM VNVM DIES XXI NATO A. D.
1595. DIE VI. OCTOBRIS EX TINCTO
MATTHAEVS BERKENIESI ET
ANNA CONIVNX PARENTES POSVERVNT.

A czímer: csücskös talpú pajzsban emberi szívből növekvő, két magas szárú és leveles tulipán. A 36 cm. magas pajzs barokk modorban van szerkesztve. Ezen czímerhez, nagyban hasonlít a Vajda János abrudbányai bányamester 1632-beli, s a kolozsvári temetőben felállított sírkövén látható emblema.¹ Csakhogy itt a szívből nem két, hanem három, száras tulipán növekedik.

A sírkő jobb felső és ezzel átellenes szöglete töredezett, de sem a czímerpajzs, sem pedig a felirat meg nem sérült.

A sírkő legnagyobb érdekessége az, hogy mesterjegy van rajta alkalmazva. Ez T betűben végződő szárnyatlan, jobb szakállától megfosztott, czölöpösen, hegyével lefelé állított nyílvevessző, melyre balharánt vonal van fektetve.

Ezen mesterjegy, mint a mellékelt rajz is mutatja, szintén beilleszthető a strassburgi páholy kulcsába.

16. Filstich Péter czímeres ajtaja. 1597.

A Főtér 26. sz. ház tulajdonosa a XVI. század második felében Filstich Péter kiváló aranyműves volt. Talán ő is építtette azt.

Nevével már a kolozsvári aranyművesek legrégebb, 1573-iki leltárában találkozunk. Bonczidai Gergelyvel együtt czéhmesterként van megnevezve.² A mesterek 1585-iki regestrumában legelsőként szerepel. Ebből tudjuk meg, hogy 1547-ben avatták mesterré. 1591-ben Kathonai Mihálylyal együtt szerkesztik a legények és tanuló inasok kicsapongásainak megakadályozása végett az új czéhszabályokat.³ 1595-ben a kolozsvári plebánus Erasmus János fiát, Györgyöt szegődte magához inasnak. Érdekes, hogy 1580—1597. között csak három évben: 1583, 1586 és 1595-ben nem választják meg czéhmesternek, ellenben társai úgyszólván évről-évre váltakoznak.

Hasonnevű fia, a ki kamaraispáni tiszteletet töltött be, megnagyobbította és a többi között egy díszesen faragott ajtóval látta

¹ Erdélyi Múzeum 1911. évf. 293.

² Jakab E. Kolozsvár tört. II. 212.

³ Jakab E. Kolozsvár tört. Oklevt. II. 161.

el a házat. Szüksége is volt kényelmesebb lakásra, mert gyakran látta az ország előkelősegeit vendégül. Igy 1607 jun. 3-án Homonnai Bálintot,¹ a felsőmagyarországi urak fejedelmjelöltjét, a ki éppen három nappal ezelőtt mondott le Rákóczi javára az erdélyi trónról, de mindamellett magánál tartotta Bocskai koronáját.²

A következő év novemberében Bánffi Dénes midőn Báthori Gábor hűgával tartotta lakodalmát, szintén itt szállott meg. Krónikásunk azt is feljegyzi, hogy a vőlegény érkezésének öröme oly hatalmas ágyuzást rendeztek, hogy a piaczon egy néhány ház megrepedezett, a kemenczék pedig mind bedőltek.³

Az ifjabb Filstichről kortársai nem a legjobb véleménynyel voltak. Bárha tekintélyét elismerték és kényes ügyekben a fejedelemhez küldözgették, mégis sokan átkozták kapzsisága miatt. Általános meggyőződés volt, hogy Bethlen Gábor az ő tanácsára változtatta mng a pénzbevéltás körüli eljárást, ami különösen a szegényebbekre nagy hátránnyal járt. Viszont elismerőleg nyilatkoznak róla, midőn „sok szép drága ajándékokkal“ megengeszteli Báthori Gábort, a ki felette megharagudott a kolozsváriakra, midőn ezek Forgách Simonnak meghódolnak. Elismeréssel említik akkor is, midőn a kalvinisták 30 ablakos imaházát a lutheránusoknak szerzi meg.

Java korában, szépen emelkedő pályája küszöbén hirtelen halt el, 1629 márcz. 28-án.⁴

Az ajtó ma egy földszinti raktárba vezet. Levélornamentikával és fogsor díszítménnyel ékes szemöldökkövén a következő feliratot olvashatjuk:

VIRTVTIS COMES INVIDIA 1597.

Mindkét oldali profilja hármás hornyolattal és féldombor művű kivitelben, szájában karikát tartó oroslánfővel van díszítve.

A czímer többszörösen tagolt renaissance kartusba foglalva a szemöldökkő középrészén foglal helyet.

Csücskös talpú pajzsban nyakán lándzsával átütött ugró egy-szarvú. Nyílt sisak dísze ugyanaz növekvőben. A sisak ormáról bő redőzetben takarók omlanak alá. A kartus két felső csücskében PE—FL betűk. Nincs tudomásunk róla, hogy a Filstich-család mikor nyert armalist⁵ s minthogy színes kivitelben a czímert nem ismerjük, a leírt czímer színeire nézve még ez idő szerint nyilatkozatot nem tehetünk.

Az egész munka korának fejlett ízléséről tanuskodik és első-rangú mester kezére vall.

¹ *Segesvári Bálint* krónikája Erd. Tört. Adatok IV. k. 170.

² Erdélyi Országgyűl. Emlékek. V. k. 338.

³ *Segesvári B.* i. h. 172.

⁴ *Segesvári B.* i. h. 178. 195. 196.

⁵ Filstich Mihály brassói bíró 1696-ban nyert armalisa ezzel össze nem tévesztendő.

17. Bocskay István címere. 1606.

Jól tudjuk, hogy Bocskay István, a ki a magyar alkotmány védelmére, hazája állami létének biztosítására, a vallás- és lelkiismeret szabadságáért az erdélyi fejedelmek közül elsőnek fogott fegyvert, itt Kolozsvárt született 1557 jan. 1-én. Születése is pénteki napra eset, mint életében sok más fontos mozzanat.

Születése házat még a nagy fejedelem életében emléktáblával jelölték meg. Segesvári Bálint Krónikájából¹ még azt is tudjuk, hogy az emlékkő felállítására 1606 okt. 15-én ment végbe.

Születési helye az Óvárban áll, (Mátyás u. 1. sz.) szemben azon házzal, melyben Mátyás király született. Ez a hagyomány szerint a Hunyadiak kápolnájául szolgált. Bocskay idejében Eppel János birtokában volt. Bocskay Györgyné Sulyok Krisztina ép úgy megszálló háznak használta, mint annak idején Szilágyi Erzsébet az ezzel szembenlévőt. Csakhogy Sulyok Krisztinának itt tartózkodása a körülmények kényszerítő hatása alatt történt. Ugyanis János Zsigmond a Ferdinándhoz pártolt Bocskay Györgyöt elfogatta s a kolozsvári Eppel házba záratta. Hű neje önként követte a fogságba.

Az itt elmondottakat érdekesen egészíti ki maga az emléktábla, elbeszélvén Belgiojoso családságát, Bocskay Györgynek koronás királya iránti hűségét, e miatt szenvedett fogságát, fiának Istvánnak születését, s hogy emennek életében a pénteki nap mily nagy szerepet játszott.

Az emlékkő voltaképpen négy darabból áll. Az első rész 185 cm. hosszú és 62 cm. széles. Ezen versalis latin betűkkel egy rövid történelmi leírás. A második rész 188 cm. hosszú és 124 cm. széles. Ezen 30 kétsoros versben a pénteki nap dicsérete olvasható.

A harmadik 75 cm. magas kövön van a fejedelem címere, kör alakú négyelt barok pajzs, farkába harapó kigyóval övezett szív pajzsos. Ebben ülő oroszlán hat göccsel rakott farkát dereka körül csavarja, első jobb lábában előreirányzott nyílveszőt tart. Az 1. osztásban hármas halom középsőjéből növekvő apostoli kereszt. 2. növekvő sas. E kettő közé betolva nap és növekvő félhold. 3. mezőben négy polya. 4. osztásban hét (3, 4) várórony, nyitott kapú fölött két ablakkal, továbbá gömbölyű fedéllel ellátva. A pajzs felett zárt korona. A pajzsot kettős pálczakeret veszi körül, azok közül a belső hármas golyósorral 13-szor tagolva. A külső nagyon megvan rongálva, csak itt-ott láthatók barok díszei.

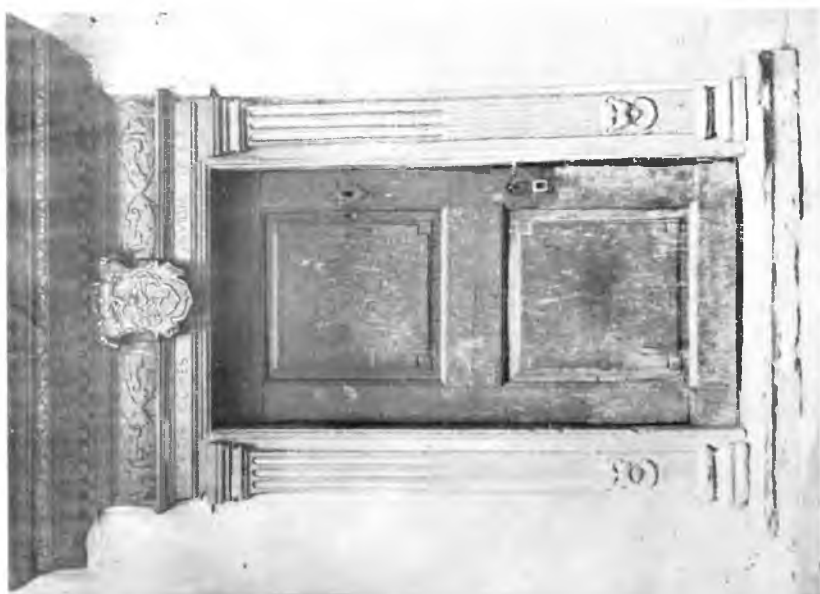
A negyedik kövön találjuk a *De eodem* kezdetű s a három istennőt dicsőítő verset.

¹ Erdélyi Tört. Adatok IV. k. 165.

Bocskai István czímeres táblája 1606.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Filstich Péter czímeres ajtaja 1597.

Az emléktáblák jelenlegi elrendezése 1817 körül történt, a mikor a ház még gr. Teleki József tulajdona volt. Ő javította ki akkor a házat és az emléktáblákat, az utóbbiakat újra befalaztatván a bejárat baloldali falába. A két nagyobb feliratos kő alakja és szövege elárulja, hogy eredetileg egymás alá voltak helyezve. Szövegük ez ¹: 1606.

LECTORI

Aestuantibus armis inter Ferdinandu(m) imperatorem, et Joannem
 Hungariae regem magnific(us)
 Dominus Georgius Bochkaius, nolens quoquomodo a sua Aus-
 triacae domui dudum illibatae custo-
 dita, et servata fide recedere, indignationi hinc regiae subiicitur,
 cuius jussu Claudiopoli Transylvanor(um) custodiae
 demandatus, dum mensibus aliquot deflue(n)s, una cum d(omi)na
 conjuge sua, tum praegnatae, detinetur e regione illar(um)
 aediu(m) s(i)ta domo, quae Mathiae Corvino, gloriosissimo Hun-
 garor(um) regi, auras natalis dederunt, foelicj quoda(m)
 omine hunc ser(enissi)mum Stephanu(m)
 Bochkaium, Hungariae et Transylvaniae princip(em), Siculor(um)q(ue,
 comi(t)e(m) modernu(m), moesta parie(n)s enititur: observat(u)
 autem nimis dignum in hac
 re hoc ipsu(m) videtur, quod cum die ipso Veneris esset hic
 princeps edit(us), ab eo statim tempore, quo duce bellico
 caesareano, Joanne Jacobi Bel-
 gioiosa nefasto Italo, armis caesareis contra omne suum meritu(m)
 petit(us) Fortunis, et bonis suis cedens arce sua Somlioeko
 vocata, die etiam ipso Veneris fata(l)i regreditur, per multos con-
 sequenter Veneris dies auspicato sortitus est, quae defensi-
 vis ipsius
 armis vel intra hunc unius anni curriculum, cursum foelicem dede-
 runt. Quod concinne hac Pro-
 sopopeia sua Boccatus vates hoc ordine persecutus est:
 SERENISSIMI HUNGARIAE, TRANSYLVANIAEQU(E) PRINCIPIS,
 ETSICULORUM COMITIS ETC. DOMINI STEPHANIDEI GRATIA
 DOMINI DOMINI SUI CLEMENTISSIMI.

PROSOPOPEIA DIEI SUI VENERIS

A második feliratos kő szövege kettős hasábon:

Stella micans Veneris, prae stellis omnibus una,
 Solis-aequa, et solis praevia, solis amor.
 Quo faulrix pretiosa Tuos, dignabor honore,

¹ Közölve: Tudom. Gyűjt. 1818. I. 68. V. 132. de e közlésbe hibák csuszak be s itt-ott hiányos. A helyes szöveget és magyar fordítását kiadta *Jakab E. Kolozsvár tört. II. 445. s köv. lapjain.*

Quies mactas tanta me bonitate, dies?
Luce Tua, lux prima meis natalibus orta est.
Arce Colosvari, cum pater exul erat.
Quando domum Austriacam propter Constantibus ausis,
Nunc ingrata mihi, gens mea vincla tulit.
Conscia Te, vindex in gratos ultio mansit,
Luce Tua, arce hostes cum pepulere mea.
Doctus ad has artes in me cofingere crimen,
Infelix Italus non dubitavit homo.
Et genitorem, et me semper fidum Austria sensit,
Aut superi testes integritatis erunt.
Aulam ad caesaream, atque ad totum provoco mundum,
Immeritum, injustas hinc retulisse vices.
Causa triumphavit mea, nostris Petzius armis
Succubuit caesus nempe die Veneris.
Non habuit v(indicta modum) Belliojoso fugatus
Cessit, et urbs mea sit Cassa die Veneris.
Arrisit lux ulterius: sua moenia nobis
Dedidit Eperies, nempe die Veneris.
Vexillum oblatum est, Turcarum a caesare munus.
Cum Clava aurata nempe die Veneris.
Cum Basta mihi pugna fuit prima Edeliana,
Perdit ubi ille homines mille, die Veneris. Cluj
Bis quadringentos amittis ab igne Buchheime,
Me victore: die (nempe meo) Veneris,
Victrici nostrae caedunt hinc ardua nutu
Moenia Koevarii, dum nitet ipsa Venus.
Zathmarium indocile, incursus dabo, dixit: et obses
Traditus est; Veneris res ea gesta die.
Applausit fortuna meis nova honoribus: arcem
Fileki Veneris cepimus inde die.
Ecce Kolonicios equiteis, pediteisque triumpho
Ad Sebesi, Kelemes rura die Veneris.
Quartum hinc commisum, est cum Basta praelium: ut ora
Cum planctu exiret, hacce die Veneris.
Ille quidem elapsus venit Pisonis ad urbem
Exustam exterius caede, die Veneris.

(Innen a második hasáb):

Nec spatium suffecit; et hoc mihi tradidit arcem
Victus Trentsiniam, teuto die Veneris.
Denglegio, ad Moravos, duce caedes edita, campos
Nostraque vicerunt arma die Veneris.
Inde urbs natalis patriae me principis ornat
Fascibus, acceptum rite die Veneris.
Postquam adversantes excessere arce Segessi,

Patria tota vacat hoste, die Veneris.
Archicathedralis nova episcopum Amiculo cessit
Cum multa nobis laude die Veneris.
Vota secundavit Deus, et forte accipio Husztum,
O memorabilium Luce! die Veneris
Nomine vezerius Turcarum caesaris offert,
Accipio, et Veneris hoc diadema die.
Dantibus extremum Germanis omnia; Devam
Transylvania habet, cuncta die Veneris.
Denique Murani praerupti cotibus arcem
Imperio nostro subiicit alma Venus.
Nil sinet, ut reliquum Veneris de munere nobis;
Tokay a[tt]ribuit moenia, blanda Venus.

Apostrophe ad diem Veneris:

Alma dies Veneris, Veneris multum alma dies, quas
Ergo Tibi grates postmodo dignas agam?
Salve accepta dies! mihi Numinis una, manebis,
Instar et, aeternum! Festa perennis eris.
Bellorum in cursu duce Te foeliciter usus,
Annue constanter diva! secunda geram.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Author ad diem Veneris:

O stupor! atqu(e) o Diva dierum! o Diva dieru(m)!
Ut Romana nihil me iuvel illa fides.
Hac sum parte tuus, tibi pri(n)ceps plurima noster
Debet, et auspicio res ea plena tuo est.
Salve o fausta dies! totiesq(ue) redire memento,
Te quoties princeps vult rediisse me(us).

Az emléktábla 165 cm. hosszú és 65 cm. széles, negyedik darabján:

De eodem serenissimo principe Trium dear(um) festivus
[dialog(us)]

Maxima tres Divas haec inter quaestio mota est:

Princeps sit cuius filius Hungariae?

Noster ait Juno est, opibus nam splendet, et auro:

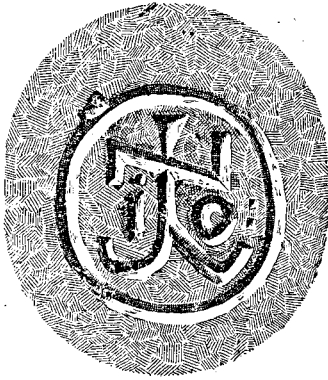
Asserit e contra cauta Minerva suum

Plus prae divitiis ornat sapientia regem,

Ubera ei mater Pallas, ego una dedi.

Dulce Venus risit, si proles vestra: mea cur

Omnia sunt ipsi, prospera nata die.

Mindezen felíratok Bocatius János egykori kassai polgármester tollából erednek. Több kötetnyi verse¹ ismeretes, de abban ezen később keletkezett eléggé csinos distichonok nincsenek fölvéve.

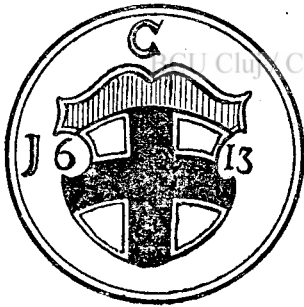
A kőfaragó erre a negyedik részre alkalmazta mesterjegyét, melynek rajzát mellékelem.

18. Ismeretlen czímer. 1613.

Piaristák templomának gazdag szerelvényei között őrzött nagy, ezüst, szőlőgerezdet ábrázoló, gazdagon aranyozott serleg, fedelében belül körlapban kőveikező zománczos *czímer*: vörös pajzsfej alatt fekete kereszttel négyelt mező.

A pajzs csinos renaissance formájú, kevésbé domborított és vésett; alakja a középkori triangulárisból képzett renaissance típust mutatja. Pereme domború, közepén

erős, homorú szögbe vágott. Oldalain — nem teljes simmetriával, mély félkörös bevágás van, innen enyhe ívben fut le a pajzs csücskébe. A pajzsfej vágása, valamint a mesteralak vízszintes szára enyhén ívelték, a pajzs domború ábrázolását ezzel is fokozva. A pajzsfej és a kereszt vérvörös, illetve fekete, égetett zománczos; a vörös kissé kitöredezve. A pajzs fölött C betű a tulajdonos nevét jelzi s a pajzs két oldalára

osztott évszám: 1613.

A czímer tulajdonosának megállapítása ezidő szerint lehetséges nem volt.

19. Haller György csengője. 1620.

A kegyesrendiek templomi szerelvényei között találunk egy kis aranyozott ezüst csengőt. Ennek koronája váltakozva egyenes és lángos sugarakból alkotott naparcz. Ezt köríratos szallag határolja: SANCTA . MARIA . ORA . PRO . NOBIS Alól, a csengő pereme körül egy másik felíratot olvashatunk: IN . TE . DOMINÉ . SPERAVI . ET . NON . CONFVNDAR(i) . IN . AETERNVM.

A két felírat között kerekded, primitívül vésett medaillonban a czímer: tagolt, renaissance pajzs négyelve. Az 1. és 4. osztás-

¹ Szintnyei J. Magyar írók élete és munkái. I. k. 1114. hasáb.

ban keskeny alsó polyából és jobbharánt szelemenből alkotott ék. A 2. és 3. osztásban lépő oroszlán fölött kis, csücskével lefelé fordított háromszög lebeg. A pajzson két nyílt sisak. Az elsőnek díszé két osztott szarv között kinövő, karnélküli női törzs. A második göngyöleges díszé agancs és felszárny, ezen a pajzs 2. és 3. osztásabeli kis háromszög. A czímer körírata: GEORGIUS. HALLER. DE. HALLERKEO. 1620.

Fogantyuja primitív szobor, mely a holdsarlón álló Madonnát, ölében a kis Jézussal ábrázolja.

Mesterjegye: kis tagolt pajzsban hatküllős kerék. Mellette bélyeget is látunk, mely szögletein levágott és így nyolczszögge alakított négyzetben FL. — (TE?) monogrammot foglal magában. A betűk már nagyon elvannak mosódva.

A Hallerek ismert nemzetségekönyvét 1666-ban bemutatták a kolozsmonostori konventnek. Az ekkor nyert bizonyítványban a czímer is le van írva.¹

Mínthogy sem az 1713-ki, sem pedig az 1753-ki grófi diplomában nincs a czímer leírva, a czímeralakokra és különösen színekre nézve ezen leírást kell irányadónak tekintenünk. E szerint tehát az első sisakdíszben nem szarvakat, hanem elefántormányt kell látnunk.

Haller György Szathmár vára és a Tiszamelléki részek főkapitánya volt. Homonnay Bálinttal együtt szövetezik Bethlen Gábor megbuktatására. Ezért a fejedelem 1616-ban elrendeli elfogatását. Utóbb párthive lesz és 1621-ben Bethlen táborában harczol a morva határon. 1629-ben ismét hűtlenségbe esik, perbe fogják, de 1630-ban fölmentik. 39 éves korában, 1633 ápr. 20 án halt el. Lelesze: van eltemetve.²

20. Bogner Imre (?) czímere. 1623.

Az előbbi fejezetekben már megemlékeztünk Wolphart István főtéri szép kandallós házáról, melyet utóbb, az ő halála után Kakas István szerzett meg. De ő sem tarthatta azt sokáig birtokában, rosszakarói s főleg Basta sérelmes intézkedései következtében a kolozsvári tanács előtt folytatott pereit elveszítette. Hogy a perköltéseket kiegyenlíthesse, kénytelen volt a már említett műtörténelmű becsü házáat 1602 szept. 12-én szomszédjának Bogner Imrének 3700 frton eladni.³

¹ Scutum aureae diversorum colorum, linea recta per medium divisum, iuxta lineam ab utraque parte leones singuli ad cursum depicti; supra scutum galea militaris duplex; alteri superposita corona aurea, ex qua prominent duo elephantis cornua, quaternis strutii pennis colore viridi ornata, in quorum medio visitur erecta umbilicatenus humana effigies rubro tincta colore; super altera autem galea dimidium cornu cervi, cineritii coloris, cum dimidio alarum aquilae diversi coloris. *Turul*, 1894. évf. 147.

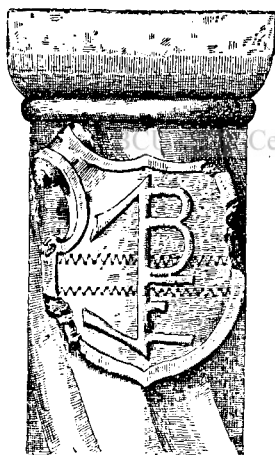
² *Turul*, 1886. évf. 62., 63.

³ *Dr. Veress E. Kakas István* 115.

Ez a Bogner, vagy másként Gellyén Imre szintén egyike volt a város lelegelőbb polgárainak. Kortársai különösen magas értelmiségét és megnyerő modorát dicsérik. Ezen kiváló jellembeli tulajdonságait a város érdekében annál is inkább érvényesíthette, mert ebben előkelő polgári származása és kedvező vagyoni viszonyai is elősegítették. Polgártársai bizalmából 14 évig viselte igen városos időkben a kolozsvári bíróságot. Több ízben járt fontos küldetésekben s így a többek között Lengyelországban és II. Mátyás királyunk udvarában. Mihály vajda és Basta rémuralmai alatt ő volt a város villámhárítója, békéltető közbenjárással és tapintatos fellépésével az elnyomók haragjának kitörését szeretett városától távoltartotta.¹

1621 jún. 27-én halt meg, csak négy héttel élvén túl forrón szeretett nejét. Temetésén Bethlen István, a kormányzó is megjelent. 26-án a főtéri templomban mind a két nemzetbeli papok prédikációja mellett temették el.

A Kakas Istvántól megvásárolt házban ő is eszközölt átala-

kításokat. Magnagyobbította a szobákat s az eltávolított válaszfal helyébe oszlopokat emelt. Egy ilyen oszlopra felillesztette a pajzsba foglalt monogramját. Ennek rajzát ide mellékelve bemutatom.

Az emelet udvar felőli részén 1623 évszámmal jelölt czimert találunk, melyet vastag vakolatréteg takar. Ép e miatt a pajzsképből semmi sem látható. A sisakdísz növekvő nyílazó alak. A Bogner szó magyar értelme ijgyártó lévén, ebben a Bognernek beszélő czimerét sejttem. Igaz ugyan, hogy az emlékkő dátuma Bogner

¹ Erd. Tört. Adatok IV. k. 172. 181. 187. 191. és *Jakab E.* Kolozsvár tört. II. k. 571.

halála utáni évre mutat, de ez még nem bizonyít föltevéseim ellen, mert hiszen éppen Bogner Imre emlékére is állíthatták.

A címér többszörösen tagolt barokk karthusba van foglalva. A pajzs renaissance idomú, rajta nyílt sisak koronával, melyből a már leírt sisakdísz növekedik. A takarók lendületesek, formásak, szövetszerűségük világosan kiemelve. A sisakdíszbeli alak formái nem érvényesülnek az ezt fedő vastag vakolatréteg miatt. A kartus fölött egy angyal feje és szárnyai mintegy pajzstartó képen alkalmaszva. Ez utóbbi határozottan idomtalan és heraldikátlan.

21. Bethlen Gábor emléktáblája. 1629.

A belváros délkeleti részén, a Farkas-utczai templom szomszédságában áll az ugynevezett Bethlen-bástya. Keletkezése a XIV. sz. elejéig nyúlik vissza s már Mátyás király korától talánunk reá írott emléket. Mindaddig, míg hadi jelentősége volt, a szabó czéhre hárult annak gondozása. Általában *szabók tornyának* nevezték, csak jóval az 1627-ben történt restaurálása után kezdik mai nevén emlegetni. Az említett évben ugyanis egy nagy vihar alkalmával a villám beleütött s felrobbantotta azt a 12 tonna puskaport, melyet a szabó czéh ott védelem esetére tartott.¹

A restaurálás emlékére díszes emléktáblát helyeztek el benne. A felső szélén kiugró pártázattal ellátott emléktáblát kettős pálcza-tagozat két részre osztja. A pártázat alatt latin versalis betűkkel írt követhető felírat olvasható:

REG(nante) SEREN(issimo) PRIN(cipe) D(omino) D(omino)

A pártázatot és e felíratot hordozó szegélyt két lapos pillér támasztja alá. E pillérek **G**(abriele) **B**(ethlen) betűkkel vannak jelölve és egyben a felső képes mezőt határolják. Ebbe a képes mezőbe van elhelyezve a fejedelmi címér. A pajzs helyét azonban többször tagolt barokkos levélkoszorú foglalja el. A pajzsot pótló koszorú négyelt, szív-pajzsossal, illetve farkába harapó koronás kígyó-körrel. Ebben két szembenéző hattyú, nyakukon ugyanegy nyílveszővel átlóve. Az 1. osztásban felröppenő karvaly, 2. növekvő sas, kíséret naparcz és fogyó hold, 3. sas, 4. hét (4, 3) bástya. Az 1. és 2. osztóvonalára zárt korona van fektetve.

A felső képes mező alatt három sor, szintén latin versalis betűkkel írt felírat foglal helyet:

GABRIEL D(ei) G(ratia) SAC(ri) RO(manorum) IMP(erii) ET
TRAN(sylvaniae) PRIN(ceps) PAR(tium) REGNI HUN(gariae) D(omi)N(u)S
SICVL(orum) COM(es) AC OPPVL(iae) RATIB(oriae)Q(ue) DVX

A címér egész szerkezetében heraldikátlan.² Hibás elrende-

¹ Kelemen Lajos, Kolozsvár és a Bethlen-bástya. — *Rajka Géza*, A kolozsvári Bethlen-bástya, Erdély, 1913. 74.

² A kolozsvári ref. egyháztanács 1904. évben megbízta dr. Szádeczky Lajost és dr. Török Istvánt, hogy vizsgálják meg ezen emléktáblát. Jelentésükben ezen címerről a következőket mondják: „Az emléktábla felső része

zés folytán Erdély czímere a 2. és 4. mezőbe került és ép ezért az emléktábla minden eddigi vizsgálóját tévedésbe ejtette. Nagyjait Kovács István a 2. és 3. mezőben Oppeln és Ratibor címereit vélte felfedezni.¹ Föltevését ugyan nem sikerült indokolnia, de ismerünk oly körülményeket, melyek szükségessé teszik, hogy foglalkozzunk feltevésével. Ugyanis Bethlen Gábor a nikolsburgi béke megkötéséig (1621 jan. 6.) választott királyi pecsétjével él. Ezen egyezmény értelmében Ferdinánd királynak visszaadja a magyar szent koronát és lemond királyi címéről. Ellenszolgálatul kapja a hét magyar vármegyét, továbbá Oppeln és Ratibor herczegségeket és megkapja a római birodalmi hercegi címet. Ezen időponttól kezdve szükségszerűleg új pecsétet kell használnia. Annak elkészítése iránt a szükséges lépéseket meg is teszi.

Tudjuk, hogy a nikolsburgi béke végrehajtására vonatkozólag 1622 márcz. 20 án újabb diploma kiadása vált szükségessé. Ennek aláírását Bethlen elakarta ódázni — sok oka volt reá. Az aláírást sürgető császári biztosoknak azt a választ adá, hogy aláírja a diplomát, mihelyt „*mostani állapotához való pecsét elkészül.*”² Egy másik forrás így idézi Bethlen választát: „szívesen fogta teljesíteni kívánságokat, de a pecsét még nincsen készen, most vésetnék a bányavárosokban.”³

Bethlen Gábornak tehát a jelzett időpontban új pecsétet kellett vésetnie és ezen kifejezésre kellett juttatnia új címzeit. Ezek között elsősorban római birodalmi hercegi címe, azután erdélyi fejedelmi méltósága jön figyelembe, csak e címek után sorozhatjuk az oppelni és ratibori herczegségeket, a részek feletti uraságát és székely ispánságát. Ennek megoldására több módzat kínálkozott. Lássuk azonban, melyikhez folyamodott maga Bethlen Gábor?

Az új pecsétet Régenben, 1622 okt. 2-án kelt oklevelén látjuk. Ennek elrendezése teljesen egyez az emléktáblán levő címerrel, csak hogy sokkal szabatosabban van vésvé. Az 1-ső mezőben levő címeralakról első pillanatban meggyőződhetünk, hogy ez a Károlyiak címerállatja, a szivettépő karvaly, a 3-ik mezőben pedig az oppelni sas van ábrázolva. Vagyis birodalmi hercegi címerét akként konstruálta, hogy fejedelmi címerét első neje és Oppeln címerével bővítette.⁴ Viszont annak jeléül, hogy a magyar királyi

közepét Erdély és Bethlen Gábor fejedelem egyesített címere tölti ki...“ (Erd. Múzeum 1905. évf. 54—58. l.) Látjuk azonban, hogy a címer 1. és 3. mezijének Erdélyhez semmi köze nincsen.

¹ Nemzeti Társalkodó 1840. 9. sz.

² Szilágyi Sándor Erd. Országgyűl. Eml. VIII. k. 6.

³ Walther László akad. előadása. Akad. Ért. 1847. 42.

⁴ Így ábrázolja ezt forrás megjelölése nélkül Siebmacher is: Die Fürsten des Heiligen Römischen Reiches. Taf. 328. Seite 352. Színjelzése: a szívpajzs kék, ebben a hattyuk kettős zöld halmon állanak. Az első osztás eziüst, itt hármás zöld domb középsőjén áll a karvaly. A 2. és 3 mező kék, a 4-ik pedig arany, ebben a bástyák vörösek.

czímról lemondott, új czímerében mellőzi az eddig következetesen használt hét vágást és az apostoli keresztet.

A pecsét körírata: GABRIEL · D · G · SAC · RO · IM · TRAN · PRIN · PAR · REG · HVN · DO · SIC · CO · AC · OPOL · RATI · DVX · Tehát címeit az általunk felsorolt sorrendben adja elő, csak éppen Oppeln és Ratibor herczegségekkel tesz kivételt, legutoljára, a székely ispánság után sorozza azokat.

Ezen pecsét az emléktáblával heraldikailag azonos; mindkettő Bethlen római birodalmi herczegi czímerét ábrázolja.

Sándor Imre.

A kölpényi Vajda családról.

A családtörténeti irodalomnak az az egyik főadata, hogy mentse meg az elkallódástól a mi megmenthető. Ez indít arra, hogy az alábbi — bár hiányos — adatokat összeírjam.

A kölpényi Vajda családra vonatkozó iratok Vajda Domokos udvarházával együtt a Mezőkölpényben 1904 évi április hó 24-én dühöngött óriási tűzvész alkalmával elégték. Így csak azok az adatok maradtak meg, a melyeket előzőleg a családnak a tordai regale kártalanítás iránti igényének igazolása végett összeállítottak. Ebből egy résznek a másolata a makfalvi Barabásy család szabédi levelesládájában van. E regale iránti igényt a tordai kir. törvényszék megállapította s a család a kártalanításból részesült is.

A hagyomány úgy tartja, hogy a család Alsócsernátonból származott (valószínűleg az alsócsernátoni Vajda-, Csernátoni- és Cseh-családokkal közös törzsből) s onnan mint nemes család költözött át Marosszékre, Berekereszturra, miután itt, Berében és Szentimrén is volt birtoka.

A fennmaradt leszármazás szerint Berében lakott 1650 körül *Vajda Imre*, a kinek három fia volt: *Péter*, *György* és *István*.

Péternek nejétől, *Borbély Zsófiától Mihály*, ennek *László* — a ki Péterfalvára Ugocsamegyébe költözött — utódairól semmit sem tudunk.

Györgynek fia *János* Havasdobraviczára, Biharmegyébe költözött, ennek utódairól sem tudunk semmit.

István, vagy a fia *András* a XVII. század végén költözött Mezőkölpénybe.

Andrást és mindkét nembeli utódait III. Károly 1714-ben a pixidariusi állapotból kiemelve, hadi érdemeinek és hű szolgálatainak elismerésül részükre czímeres nemességet adományozott. E szerint czímerük kék paizsban veres mezű kar, kezében zsinoron két halat tart.¹

¹ „Scutum videlicet militare coelestini coloris erectum, in quo brachium humanum humero tenus resectum, rubro vestitu amictum binos pisciculos

A család Kölpény község tekintélyes és legvagyonosabb nemes családja lett. A Bocskay fejedelem által adományozott Bocskok erdő egy része a kölpényi Bányász családról szállott a Vajda családra. A gróf Bercsényi család székesi birtoka a sófalvi llyésekre Vajda Mihály leányával, Vajda Máriával szállott, a ki sófalvi llyés Gerzsonné volt. Sajnos, a családi iratok elégeése miatt teljes családja nem állítható össze, az idemellékelt tisztán csak a regále iránti igény érvényesítése céljából készült.

Az armalisszerző *Andrásnak* első neje, Baczoni Katalin, a kivel közeli vérrokonuktól, Sólyom Sára asszonytól megszerzi az összes Sólyom-féle birtokot Tordán. Második neje köpeczi Nagy Mária volt.

Fiai közül *Márton* kapta a tordai birtokot, *Mihály* és *István* Mezőkölpényben maradtak.

Miután a Márton ága úgy látszik kihalt, az ő vagyona is testvéreinek utódaira szállott.

Istvánnak, a ki 1757 jan. 17-én az első méhraját igéri aján-dékba a kölpényi egyháznak,² a fia *György*, ennek *István*, ennek *Lajos*, ennek *István*, kinek nejétől, Miklósfalvi Annától gyermekei

Lajos — neje bándi Egerházy Anna — jószágigazgató, Marosszék assessora, egyellen gyermeke *Polixena*, előbb mezőmadarasi Szalay Pálné, másodsor mezőmadarasi Fodor Elekné.

László mezőkölpényi földbirtokos. Meghalt 1888 ápr. 17-én. Nejétől, Zilinszky Esztertől gyermekei: *Kornelia* hosszúmezei Nagy Lajosné, *Carolina*² Békési Györgyné, *Eszter* Rozsnyai Dénesné és *Endre*.

István, kinek első neje Bálint Eszter, második Bitai Zsuzsánna, gyermekei pedig *Klára* Kiss Józsefné, *Katalin* Szakács Pálné, *Gyula* (nő is volt Tilcs Adéllal), *István* neje Sinkán Anna és *Berta* Gáspár Albertné.

1. *Domokos* neje bándi Egerházy Katalin volt, gyermekeik pedig II. *Domokos*, a ki 33 éves korában ismeretlen okból agyonlőtte magát, *Lajos*, a ki 28 éves korában halt el, *Etelka* bergenyei Lőrinczi Józsefné szintén elhalt és *Ilona* makfalvi Barabásy Józsefné.

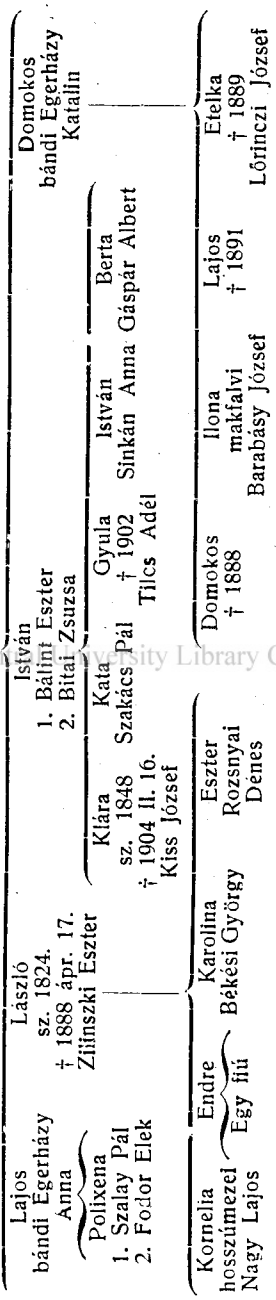
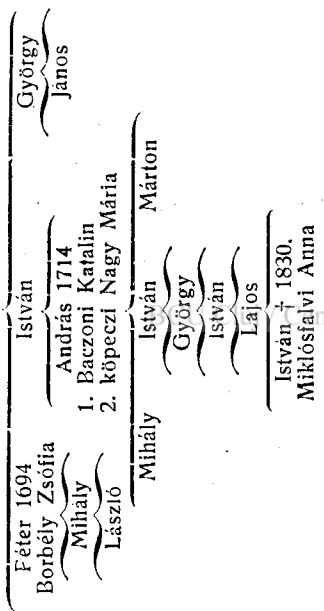
I. *Domokos* végigküzdötte szabadságharcunkat mint honvéd-huszárörrmester, 14 csatában vett részt, a szolnoki után vitézségi érdemjelt kapott, a szabadságharc leveretése után a marosvásárhelyi várban másfél évig volt elzárva, azután besorozták és még

cordula quadam mepensos tenere visitur. Scuto denno galea militaris clausa est imposita, quam contegit diadema regium gemmis atque unionibus decenter exornatum. A summitate vero seu cono galea, lacinia seu lemnisci diversi coloris in scuti extremitates placide se se diffundunt, illudque pulcherrime exornant.“

¹ Maroskövi ref. esperesség 1617. évi nagy matriculája, 385. lap.

² Apja szomorújelentésében: Anna.

kölpényi Vajda Inre

University Library Cluj

7 évet kellett szolgálnia. Azért még ma is szeretettel regél unokáinak a legendás időkről.

A családnak jelenleg életben levő férfi tagjai Domokos, István és Endre közül egyedül az utóbbinak van egy kis fia, ki hivatalosan lesz ezt a régi székely családot fentartani, ha pedig a gondviselés másképpen rendel, a kölpényi Vajda-család czimere is megfordítható.

Barabásy István.

Családtörténeti adatok

a S. Gyulai család levéltárából.

(Második közlemény.)

Bartos Ferdinánd özvegye Cserényi Erzsébet 1843-ban. O. sz. 1025.

Báthori Miklósnak Bánffi Zsófiától való gyermekei: István és Borbála Csire Andrásné (Nagy-Esküllön van eltemetve). O. sz. 247, Kf. 10.

Becző-Székely (ikafalvi) Farkas († 1832 és 1834 között) atyafiai és öröksei: Lázár, kinek neje Forró Mária és Sándor gyermekei Lázár Máriától 1834-ben. O. sz. 850, 897, 917.

Beke Pál és fia József 1829-ben. O. sz. 803.

Béldi (uzoni) Klára 1772-ben Macskási Farkasné. O. sz. 263. — Narcissa grófnő Bacsák József kapitány neje és nővérei: Róza és Bethulia 1795-ben. O. sz. 390, 400, 686. — Pál özvegye S. Gyulai Julia és leányai: Ágnes pávai Vajna Tamásné és Judit (hajadon.) 1764 ben. O. sz. 247, 272. — Venczel gróf és testvérbátyja Kelemen 1795-ben. O. sz. 390.

Benczédi Róza 1839/40-ben Kádár Istvánné. O. sz. 950.

Benkő Klára 1786-ban szentkirályi Kis Györgyné. O. sz. 332, 686.

Benkő (árkosi) Pál, Elek és Ferencz testvérek 1825-ben. O. sz. 757, 758.

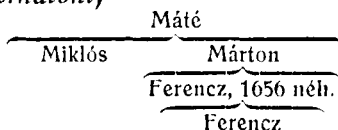
Bényei máskép Pethes Sára S. Gyulai Ferencz özvegye 1747-ben. O. sz. 198.

Bercsényi (székesi) László neje Borbála asszony 1592-ben. O. sz. 247.

Béres Kata Kónya Györgyné 42 éves 1773 ban. Anyja Jakab Anna volt. O. sz. 264, 265, 267, 318.

Bernád Ilka Hatfaludi (József)-né 1871-ben. O. sz. 1226.

Bernád (alcsernátoni)

O. sz. 42, 95. — Klára Lázár Farkasné. O. sz. 42, 95.

Bernát Albertné br. Radák Mária 1859-ben. O. sz. 1198.

Berzenczei (káli) János özvegye gr. Teleki Ágnes 1702-ben.

O. sz. 382^a

Bethlen (bethleni gróf)

János
Alvinczi Erzsébet

Dávid 1792. néh. gr. Teleki Klára 1792. néh.	Sára Julia	Éva a) Pogány Pál b) Vay c) Makrai István	Klára gr. Mikó Pál	Druzsianna † 1782. VII. 17. előtt. gr. Nemes Ferencz † neje előtt
---	------------	--	-----------------------	--

János 1792	Sándor 1792	Sára 1793 Kendeffi Samu 1793	Borbála 1759, 1792. néh. br. Bánffii László 1759, 1792. néh.
---------------	----------------	---------------------------------	---

O. sz. 150, 221^a, 315, 336, 382^a, 384, Kf. 15, 16.

József
br. Kemény Krisztina

Elek

Miklós	Dániel	Sámuel	Klára gr. Mikó Miklós	Judit gr. Teleki Domokos
--------	--------	--------	--------------------------	-----------------------------

O. sz. Kf. 11. — Elekné gr. Wass Julia 1769-ben. O. sz. 247^a — Gergely özvegye gr. Kendeffi Ráki 1792-ben. O. sz. 382^a — Julia Dózsa Mihályné 1792-ben. O. sz. 263. Kf. 15. — Julia Földvári Györgyné 1777-ben. O. sz. 285, 686. — Károlina gr. Bethlen Sándor özvegye 1795-ben. O. sz. 390. — Károly özvegye gr. Mikó Krisztina 1839/40. O. sz. 950. — László néh. neje br. Domokos Krisztina 1801-ben említve. O. sz. 444, 686. — Pál özvegye br. Kemény Krisztina 1801-ben. O. sz. 442. Kf. 11. — Pál neje gr. Teleki Sára 1792-ben. O. sz. 382^a — Rózália 1815-ben gr. Wass Samu özvegye. O. sz. 655. — Sándor özvegye gr. Bethlen Károlina 1795-ben. O. sz. 390.

Bethleni Anna 1777-ben Budai Antalné. O. sz. 285, 686.

Biró Miklós fia Sándor 1849/50. O. sz. 1106.

Biró (homorod-szentmártoni)

Zsigmond 1804. néh.

a)
b) Váradí Rebeka 1805, 1812.

a-tól:	b-től:
Anna-Veronika 1804, 1853 br. Jósinczy Lajos 1804, 1739. néh.	Egy fiú

O. sz. 483, 488, 575, 812, 833, 950, 1139.

Biró-Nagy Pál † Magyar-Valkón 1807. IX. 12-én. O. sz. 504.

Bodó Éva 1775-ben Szigeti Mihályné. O. sz. 277. —

György 1731. néh. } Borbála 1731-ben 48 éves

Lukács Margit } Zilahi János 1731-ben 45 éves O. sz. 185.

Bodó (karatnai)

György 1901

S. Gyulai Iлона † Selmeczbányán 1901 VI. 26-án, 64 éves korában, házasságának 43. év. — temetve: u. o.

Ilka
Krbek Ottokár, esk. 1880 VII. 1-én

O. sz. 1226, 1248, 1279, 1290, 1328, 1375, 1378, 1319, 1392, 1394, 1398, 1399, 1402.

Boér né Vas Terézia. O. sz. Kf. 24. — Bálintné Simon Etelka 1868. O. sz. 1225. — Borbála 1785 br. Jósika Gáborné. O. sz. 328. — Gábor és neje Imecs Erzsébet 1788-ban néhaiak. O. sz. 351, 686. — János neje Szöcs Virág (Flore) 1855-ben. O. sz. 1167. — Mária özvegy Albert Jánosné és fia János, ki 1849-ben 11 éves. O. sz. 1106.

Boér (nagy-bérivői)

József { Agnes 1808 néh.
Dobra Anna { szentháromsági Szeredai Péter 1808 néh. O. sz. 522.
Bogdán Lukács néh. neje Kopasz Johanna 1847-ben említve.
O. sz. 1077.

Bokai Józsefné Kis Zsuzsa 1839/40. O. sz. 950.

Borbély Erzsébet 1731-ben Gombás, másképp Borbély Sámuel özvegye. O. sz. 185.

Bornemisza Anna Apaffi Mihályné 1662, 1675. O. sz. 120, 125, 127, 129, 134, 139, 140, 142. — Erzsébet 1635-ben kiskapusi Gyerőffi János özvegye. O. sz. 80. — Györgynek Topai Katától született fia György kereszteltetett Középlakon 1820 IV. 22-én; ev. ref. O. sz. 715.

Bornemisza (kászoni, báró) Anna 1809-ben gr. Gyulai Sámuel özvegye, 1815-ben néhai. O. sz. 536, 537, 655. — János leánya Józefa 1809-ben gr. Nemes Adámné. O. sz. 536, 537. — Klára gr. Haller Gáborné 1809-ben néhai. O. sz. 536. — Krisztina 1809. és 1815-ben mint gr. Nemes György özvegye említve. O. sz. 536, 655.

Bors Éva 1802-ben Sinkai Andrásné. O. sz. 453.

Borsa—*Simoni* Györgyné Apór Anna 1786. O. sz. 322, 686.

Borsovai

István {
Valkai Borbála { Zsigmond { Erzsébet
Suki György

O. sz. 247, Kf. 10.

Bota Sára 1773-ban Tárdi Mózesné. O. sz. 268.

Brádi Miklós özvegye Fábian Klára 1788-ban. O. sz. 350.

Brencsán József fia Sándor 1849/50. O. sz. 1106.

Budai Antalné Bethleni Anna 1777-ben. O. sz. 285, 686.

Budai (monostorszegi) Istvánnak Macskási Teréziától való fiai: Antal, István és János. O. sz. Kf. 12.

Csabai Józsefné Jancsó Zsuzsa 1828-ban néhai. O. sz. 784.

Csák Jánosnak Dari Erzsébettől született leánya Klára kereszteltetett Szakácsiban 1808 III. 24-én; ev. ref. O. sz. 521.

Csákány Agnes 1824, 1826-ban Tordai Dánielné. O. sz. 752—754, 771.

Csáki (gróf) Kata 1765, 1772-ben gr. Bethlen Miklósné. O. sz. 230, 262, 686.

- Csapai* Ferenczné tolcsvai Kászoni Anna. O. sz. Kf. 12.
Csapói Lászlóné Dózsa Borbála 1776, 1777-ben. O. sz. 285, 286.
Császár Sára diószegi Harmathi Jánosné 1773-ban circa 50 éves. O. sz. 267.
Csató Imréné Herszényi Julia 1794-ben. O. sz. 389.
Cseffei Istvánnak Tomori Annától való fia László. O. sz. Kf. 10.
Cseh Gergelynek Tomori Erzsébettől való leánya Anna Sarló Andrásné. O. sz. 247.
Csekme özvegy Mártonné és leánya Rápolti né 1843-ban. O. sz. 1023.
Cseréi Józsefné Túróczi Anna 1777-ben. O. sz. 285, 686.—
Mihály özvegye Thurmann Ludovik 1839-ben. O. sz. 950. —
Sámuel özvegye Bélásy Borbála 1848-ban. O. sz. 1093.
Cserényi Erzsébet 1843-ban Bartos Ferdinánd özvegye. O. sz. 1025.
Csernátoni (alcsernátoni) Sámuelnek Frenk Borbálától való fia: Antal 1829-ben. O. sz. 805.

Antal						
br. Bánffi Eszter sz. 1784, † 1834 VIII. 16-án						
Eszter	Borbála † 1882 VIII. 31, 86 év. kor. özv. 34. év. Septéren					
br. Toroczkai József	S. Gyulai Elek 1833, † 1846					
†	S. Gyulai Anna					
BCU Cl. † Szt. Mihálytelkén 1877. II. 19. 47 éves korában,						
ház. 27. év., temetése u. o., ev. ref.						
alcsernátoni <i>Csernátoni</i> Ignác						
Gyula	Árpád	Olivér	Emma	Ignác	Jenő	Andor

- O. sz. 392, 422, 442, 778, 805, 812, 827, 833, 836, 838, 847, 863, 864, 896, 1081, 1092, 1223, 1252, 1265. Kf. 11.
Csiki Dávid és fivére Antal és utóbbinak neje Risanek Antonia 1618 ban. O. sz. 688. — Fanny bölöni Sikó Kanutné 1900-ban. O. sz. 1377. — István † 1776 körül. O. sz. 282. — Jolán 1891-ben Dózsa Endréné. O. sz. 1348. — Kata 1731-ben Lugosi másképp Szabó Ferenczné, 42 éves. O. sz. 185.
Csire Andrásnak Báthori Borbálától való leánya Petrona nagyesküllői Valkai Miklósné (mindketten Nagy-Esküllön vannak eltemetve.) O. sz. 247. Kf. 10.
Csiszér 1808-ban Balog Elek özvegye. O. sz. 517.
Csoma Ágnes 1828-ban Elekes István özvegye. O. sz. 785.
Csongrádi Eperjesi Dávidné. O. sz. Kf. 12.
Cukat (váradi) Zsigmond özvegye Egri Éva 1800-ban. O. sz. 428.
Czirják János fia Henrik 1850 ben. O. sz. 1106.
Cziriek Franciska 1812 és 1815-ben gr. Nemes Antal özvegye. O. sz. 571, 619. — Gáborné nagy-borosnyói Bartha (Borbála) 1823-ban. O. sz. 737.

Czompok Ferenczné Györgyakab Borbála 1891-ben. O. sz. 1343.

Daczó (sepsi-szentgyörgyi)

Pál } Mária 1768. néh.

Szöke másképp Gyulai Éva } S. Gyulai László 1768. néh.

O. sz. 235. — Róza és fia P. Horváth Albert 1809-ben. O. sz. 539.

Dancs Jánosné Veres Borbála 1891-ben. O. sz. 1343.

Daniel Jánosné Vay Anna 1776-ban. O. sz. 285, 686.

Daniel (báró) Polixéna 1766-ban br. Wesselényi István özvegye.
O. sz. 232, 263.

Darabant Mihályné Komáromi Klára 1825-ben. O. sz. 756.

Dari Erzsébet 1808-ban Csák Jánosné. O. sz. 521.

Deák Jánosné Filep Borbála 1704-ben. O. sz. 192.

Debreczeni

Kata 1615, 1655 néh.

Zsuzsa

a) örvendi Örvendi Literati Pál 1615. néh. a) (örvendi) Török

b) nadányi Nadányi Gergely 1615. néh. b) (debreczeni) Pillos

c) Sarkantus (Gyulai) Tamás 1615. néh

O. sz. 49—51, 54, 56, 61, 66, 72, 95.

Debreczeni-Pillos Kata 1623 és 1630-ban Örvendi Istvánné.

O. sz. 72, 76, 90^a

Debreczi Gáborné Horváth Julia 1856-ban. O. sz. 1182.

Décei néh. Jánosnak fia Lajos 1808-ban. O. sz. 527. —
Sámuelné S. Gyulai József 1819, 1824-ben. O. sz. 705, 714, 748.

Demeter (bitai) Zsigmondné László Anna 1822-ben. O. sz. 733.

Demjén Anna és férje tasnádi Farkas Gergely 1651-ben
néhaiak. O. sz. 78.

Dési Julia és férje Herszényi György 1794-ben néhaiak.
O. sz. 389.

Dindár özvegye Halmágyi Julia és fiai: Dénes és
Elek 1850-ben. O. sz. 1106. — Lajosné Domokos Krisztina. O.
sz. Kn. 48.

Dindár (károlyvári)

László 1749. néh.

. 1749. néh.

Mária 1749

mocsi Frenk István

Julia 1749

nyárádtói Maksai Mihály

O. sz. 207.

Dobra Anna és férje nagybérivói Boér József 1808-ban
néhaiak. O. sz. 522.

Doczó

András } Zsuzsa

Kis Anna } borosjenői Tisza István. O. sz. 29, 150, 200.

Dombara Anna 1891-ben Molnár Andrásné. O. sz. 1343.

Domokos (alcsernátoni)

Pál 1656. néh.	Kata
Ilona	Kálnoki Mihály

O. sz. 95. — Istvánné Lázár Judit 1607-ben. O. sz. 42, 95.

Nyujtodi Domokos

<i>Domokos Pál és Becz Imre</i>				
Mihály				
István	Tamás	Domokos		
Péter	Pál	Ferencz	Tamás	István

Nemes Anna

Péter, krimi fogoly Bakcsi Judit	János Petki Judit	
István Sarádi Klára	István 1768., 1781. néh.	Éva, 1781 rétyi Székely Elek 1781
	Zsigmond 1768., 1781 néh.	Borbála, 1781 felsőcsernátoni Szaniszló Ferencz 1781
	Ferencz	Erzsébet 1781 gidófalvi
	Elek, kereszt. 1715, † 1789 kis-borosnyói	Jancsó József 1781
	Tompa Krisztina	
	Elek kereszt. 1771, 1818 nagy-borosnyói Bartha Sára 1818	István 1781, 1799 nagy-borosnyói Bartha Zsuzsa 1781, 1799

Rózália
kereszt. 1803, † 1872 II. 26. Al-Csernátonban,
temetve u. o., ev. ref.

Julia
1818-ban 9 éves
Horváth Elek

S. Gyulai János, esk. 1818., 1842. néh.

O. sz. 169, 240, 259, 277, 304, 305, 356, 367, 394, 458, 459, 461,
499, 535, 707, 784, 793, 878, 904, 906, 915, 920, 966, 1004, 1294,
1295, 1296, 1313. Kf. 14, Kn. 31, 33.

Domokos (alcsernátoni) Erzsébet 1807, 1809-ben szentkatolnai
Elekes Antalné. O. sz. 304, 404, 535. — Krisztina Dindár Lajosné.
O. sz. Kn. 48. — Mária 1793-ban Donát Zsigmondné. O. sz. 386.
— István és fia Mihály 1838, 1839-ben. O. sz. 904, 906, 915,
920, 922.

Domokos (alcsernátoni, báró) Antal özvegye br. Jósika Zsuzsa
él 1776 és 1796-ban, néhai 1801-ben. O. sz. 285, 396, 444, 686.

Donát Jánosné Vajna Ágnes 1871-ben. O. sz. 305. — Julia
1820-ban szentléleki Kozma Antalné. O. sz. 360. — Zsigmondné
alcsernátoni Domokos Mária 1793-ban. O. sz. 386.

Dózsa né Jánosi Kata. O. sz. Kf. 12. — Borbála 1776,
1777-ben Csapói Lászlóné. O. sz. 285, 686. — Endréné Csiki

Jolán 1891-ben. O. sz. 1348. — Mihályné gr. Bethlen Julia 1792-ben. O. sz. 263. Kf. 15.

Draudt Amália a) gr. Teleki Mihályné, b) gr. Nádasdy Ferenczné 1878-ban. O. sz. 1256. — Sára 1726-ban drauthi Paur Antalné. O. sz. 180. — Lásd még a mellékelt táblát.

Egri Borbála és férje Füzesi István 1800-ban néhaiak, nővére Egri Éva 1800-ban váradi Csukat Zsigmond özvegye. O. sz. 428. — Farkasnak házassága Henter Juliannával 1823-ban törvénytelennek ítéltetett. O. sz. 742. — Klára 1800-ban Galgóczi Zsigmondné. O. sz. 428.

Egyed (marosvásárhelyi) Sámuelné Luczai Borbála 1812-ben. O. sz. 578.

Eingasser Dorottya, a János leánya, egybekelt 1765 V. 22 én herrmansfeldi Fabritius Lukács-Frigyessel, ki született 1741 XI. 4-én. O. sz. 22.

Elek Erzsébet 1808-ban Patai Ferenczné. O. sz. 521.

Elekes István özvegye Csoma Ágnes 1828-ban. O. sz. 785.

Elekes (szentkatolnai) Antalné alcsernátoni Domokos Erzsébet 1807, 1809-ben. O. sz. 304, 404, 535. — Ferenczné Kozma Boricza 1784-ben. O. sz. 325.

Elekesi Lászlóné Gergely Klára 1839/40-ben. O. sz. 950.

Elison (nidleffi) Klotild egybekelt amenschildi Poeckh Samuval 1855 X. 6-án, † Beszterczen 1871 III. 8. és 24. között mint özvegy. O. sz. 1073, 1148, 1226.

Emberi István özvegye László Éva és fia István, ki 1849/50-ben 14 éves. O. sz. 1106.

Endes (esikszentsimoni) Lajos, kinek anyja nagy-kászoni Kászoni volt, 1824-ben 50 éves. O. sz. 751.

Eperfesi (m.-csestvei)

Sámuel				oroszfáji Mikó Erzsébet	
Zsigmond	László	Rebeka	Dávid		
sz.-czegői	Náprádi Zsuzsa	somlyai	Csongrádi		
Balogh Krisztina	†	Décesei Zsigmond			
Ferencz	Anna	Mária	Klára	fiú (Samu ?)	
O. sz. Kf. 12.				két leány	

Ersényes Mária 1848-ban Keresztes Miklósné. O. sz. 1090.

Eszterházi (galanthalai, gróf) János-Nepomuk neje gr. Bánffi Ágnes és fia Dénes 1827-ben. O. sz. 778. — Terézia, br. Révay Lajosné 1827-ben néhai. O. sz. 778.

Fábián Klára 1788-ban Brádi Miklós özvegye. O. sz. 350.

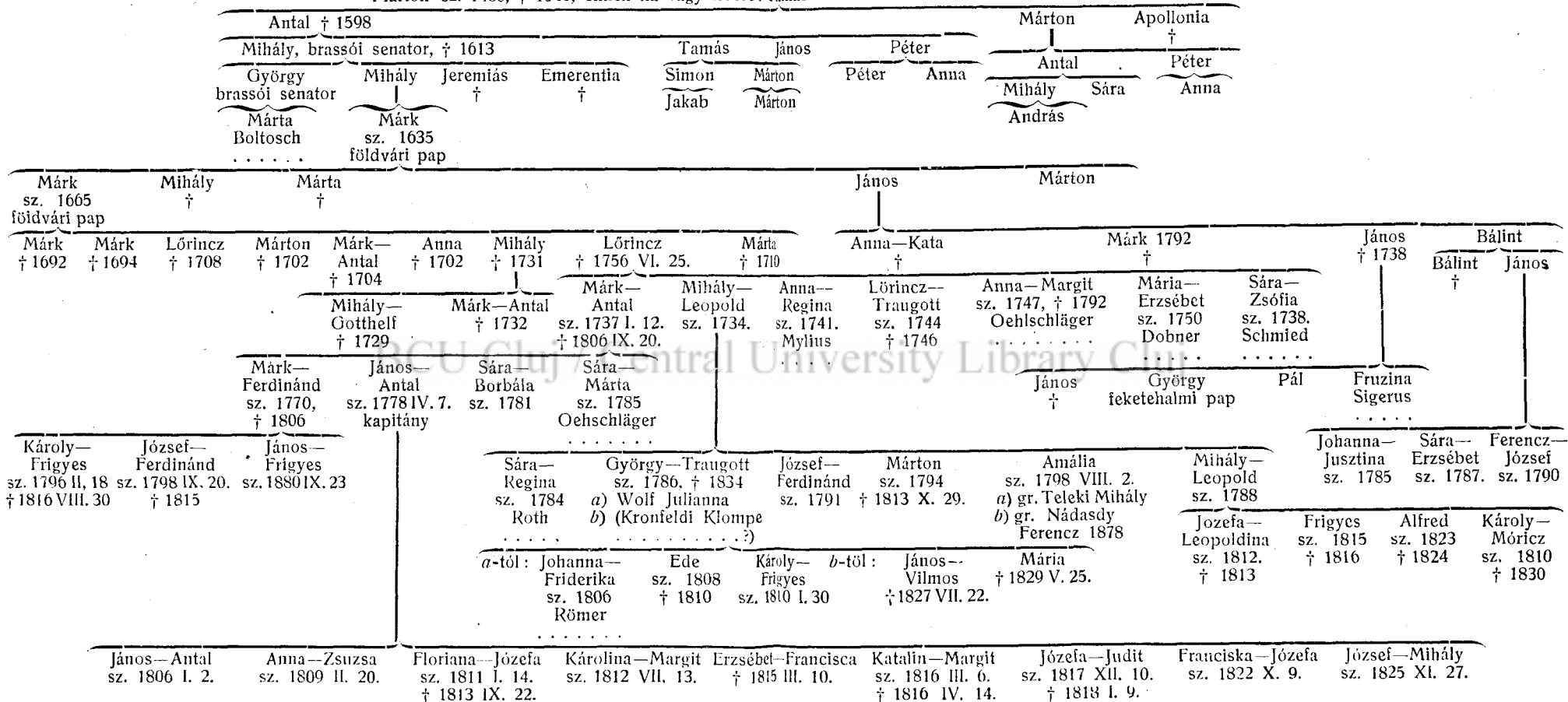
*Fabritius (herrmansfeldi)*¹ Zsuzsa waldani Seidl (Domokos)-né sz. 1752 VI. 13-án, † 1802 XI. 20-án. O. sz. Kf. 29.

Farkas (aranyos-rákosi) néh. János fiai: István és Márton 1781-ben. O. sz. 307.

¹ A leszármazást lásd a Gen. Füiz. V. évf. 98—102. l. O. sz. 22. szerint.

Draudt család leszármazási táblája.

Márton sz. 1488, † 1540, ennek fia vagy fivére: Tamás

Farkas (tasnádi) Gergelynek nemes Demjén Annától született leánya: Anna 1651-ben. O. sz. 78.

Fazakas-Lukács Mihály özvegye Agyagási Mária 1793-ban. O. sz. 384.

Fejér Mária özvegy Jeszenszki Jánosné 1849/50-ben. O. sz. 1106.

Fekete Erzsébet 1842-ben angyalosi Forró István özvegye. 69 éves. ev. ref. O. sz. 974. — Julia 1839/40-ben Henczi Sámuelné. O. sz. 950. — Klára 1748-ban váradi Ürgedi Istvánné. O. sz. 203. — Lőrincz özvegye Naláczai Zsuzsa 1777-ben. O. sz. 285. — Zsuzsa 1812-ben szabédi Kovács Istvánné. O. sz. 583.

Fekete (fricsi) Sámuel néh. neje gr. Toldalagi Erzsébet 1770-ben említve. O. sz. 253^a.

Fekete másképp Kakasdi Anna 1731-ben Lakatos másképp Bogácsi Zsigmond özvegye. O. sz. 185.

Felszegi Ferencz és nővére Anna 1790-ben. O. sz. 365.

Felvinczi Lajosnak († Tordán 1850 VII. 22-én) nejétől Szigetih Borbálától († férje előtt) született leánya: Eszter 1850-ben kiskorú. O. sz. 1126.

Ferencz Zsigmond neje Maksai Lidia 1844-ben. O. sz. 1039.

Ferenczi János özvegye Simon Klára 1825-ben. O. sz. 756. — Sámuelné Veniczai Ágnes 1800-ban. O. sz. 427.

Ferrari (trienti)

Lotti	Ernő	Gábrlela
† Bécsben 1871	† Beszterczen 1875 VIII. 11. temetve Harinán gr. Teleki Rózália	

Kálmán	Mária
Róza	† 1874 II. 12., tem. Harinán
† 1886	Schuppanchich János esk. M.-Vásárhelyt 1872 VII. 6.

O. sz. 965, 971, 1073, 1226, 1265, 1289. Kf. 11. Kn. 30.

Filep Borbála 1740-ben Deák Jánosné. O. sz. 192.

Fodor Ágnes 1781-ben kantai Bajkó Pál özvegye. O. sz. 305. — Sára 1747-ben n.-bányai Magyarai János özvegye. O. sz. 198.

Fodor (aranyos-rákosi) József és fia Sámuel 1787-ben. O. sz. 345.

Fogarasi Anna 1731-ben Komáromi másképp Csizmadia Kristóf özvegye, 68 éves. O. sz. 185. — Zsuzsa Jakab Józsefné 1773-ban circa 30 éves. O. sz. 267.—

János 1749, septéri lakós
Kapitány Mária 1749

Julianna 1749

Pap Juon, a harasztó. i oláh pap fia, esk. 1738.

O. sz. 206.

Forrai Kata 1731-ben Kádár Márton özv, 67 éves. O. sz. 185.

Forró Ágnes 1842-ben angyalosi Forró Sándor özvegye. 82 éves, ev. ref. O. sz. 974. — Mária Beczö-Székely Lázárné 1838/39-ben. O. sz. 897, 917. — Terézia 1788-ban Kálnoki Antalné, 1793-ban özvegy. O. sz. 277, 386.

Forró (angyalosi) Dávid özvegye Gazda Éva 1842-ben 57 éves, ev. ref. O. sz. 974. — István özvegye Fekete Erzsébet 1842-ben 69 éves, ev. ref. O. sz. 974. — Rákhel 1842-ben dálnoki Miklós Mihály özvegye 72 éves, ev. ref. O. sz. 974.

Földvári Györgyné gr. Bethlen Julia 1777-ben. O. sz. 285, 686. — Pál és neje Harinai Sára 1770-ben mint néhaiak említve. O. sz. 253^a.

Földvári (tancsi) Erzsébet és férje gróf Toldalagi Mihály 1777-ben mint néhaiak említve. O. sz. 253^a.

Földvári (tancsi, gróf) néh. Istvánnak néh. nejétől gr. Nemes Judittól való leányai: Krisztina br. Josinczi Károlyné és Drusianna gr. Teleki Mihályné 1782-ben. O. sz. 315.

Franck Kata († 1658 VIII. 24.) a Márton leánya, 14 éves korában 1615 II. 14-én ment férjhez Nagy-Szebenben Fabritius Gáspár-Ernőhöz, ez sz. 1585 I. 5. és † 1641 II. 14-én. O. sz. 22.

Franck (frankensteini)

Bálint	}	György	{	Bálint 1722
				Agnes † 1720 I. 10. herrmannfeldi Fabritius Lukács sz. 1687 VIII. 23; esk. 1715 XI. 21; † 1758 X. 13.

Frantz Henrik főhadnagy eljegyezte Licudi Gabriellát 1872-ben. O. sz. 1226.

Fráter (érkeserni) Antalnak neje Jabroczi Mária † 1810 XI. 4-én; egyik leánya Anna (osdolai) Vas Antalné. O. sz. 560, 721, 722.

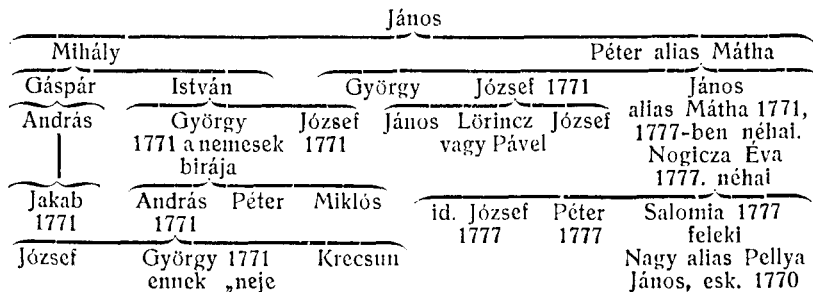
Frenk (mocsi)

István 1749, 1792 néh. károlyvári	}	Julia 1792
Dindár Mária 1749., 1792. néh.		Mária 1792
O. sz. 381, 805.		Borbála 1829. néh. alcsernátoni Csernátoni Sámuel 1829. néh.

Fronius Györgyné Köckh József 1800-ban. O. sz. 435, 686.

Furka Borbála Tobias Dávidné 1771-ben. O. sz. 250.

Furka (keresztúri) János fia ifj. József és id. József és fia Dániel 1763, 1771-ben. O. sz. 219, 250. — Krisztina, ki először Lugosi Jánosné, azután Alibás Péter özvegye, továbbá Péter, Sebestyén, János és Istok egy testvérek 1764-ben. O. sz. 224, 231.

fogarasi Sz. Somlyai László feleségével harmadizben atyafi, de nem Furka, hanem Horváth részen.“

O. sz. 226, 231, 242, 250, 280

Furka, másképp Halmágyi

kereszturi Furka Péter

Krisztina (?)

N. N.

András

Alsó-Nádason született, a zarándmegyei Halmágyon lakott, ezért neveztetett „Furka alias Halmágyi“-nak, később Kereszturra jött lakni.

Mihály

József

Mihály

Kyrion

1765, 1771

1765., 1771. néh.

János
1771

Jósa (Jankú)
1771

O. sz. 171, 250.

Fülöp (csíkpálfalvi) Alajos 1850-ben 17 éves, r. kath. és anyja Váltha Erzsébet. O. sz. 1106. — György fia Elek 1850-ben 13 éves, r. kath. O. sz. 1106.

Füzesi néh. Istvánnak néh. nejétől Egri Borbálától való fia Dániel 1800-ban M.-Frátán. O. sz. 428.

Füzi Jánosné Baládfi Magdolna és gyermekei. O. sz. 247.

S. Gyulai Rikárd.

Fáji János naplójának családtörténeti adatai.

(Harmadik közlemény.)

Anno 1733. 28. Decembris. Érkezem Nagy-Faluba és megszállék a becsületes tiszteletes prédikátornál, itt találván penig a méltóságos I. báró losonczy Bánffi Zsigmond urat, jó pátronusomat, megmaradék egyinéhány napokon és az esztendő itt végezém. Legyen áldott az Úrnak neve, a ki ez esztendőben is a sok viszontagságok között is minden útaimban kegyelmesen reám gondot viselt és nem nézván szegény szolgájában a bünt, minden szomorú változásoktól megtartott, előmenetelt és örvendetes véget adott. Áldj meg Istenem e beállandó új esztendőben is, nagy nevedért. Amen.

Anno 1734. 1. Januarii. Új esztendő innepén prédikállanom kelle ugyan itt N[agy-]Faluban, a méltóságos úr, I. báró Bánffi Zsigmond uram udvarában, elég kedvellenül, mivelhogy régtől fogva való hosszas útban lévén, készületlen voltam. 3. Januarii. Vasárnap következvén, ismét prédikállnom kelle ugyanitt a templomban, de ekkor már jobbacska készülettel. Ugyanezen napon az úrral, Bánffi Zsigmond urammal együtt, ebéd után innét Nagy-Faluból elindulánk és meghálánk egy oláh faluban, másnapra pedig, úgymint 4. Januarii felvirradván, tovább indulánk innét és a Rézen által jöven, borított kocsi-val, hat lóval és udvari szolgálk-kal, estére jutánk Bánffi-Hunyadra. 5. Januarii. Jól mulatván más-

nap, ú. m. 6. Januarii, megindulánk és érkezünk Türebé s ott hálánk. 7. Januarii. Innét megindulván, délután jókor érkezünk Borsára, az holott az asszonyt öngyűlöletét, a kisasszonyokkal köszöntém és egészségeknél örülék. 8. Januarii. Innét tiszteletes szüleimhez, Miriszlóra levelet becsáték, melyet vévén ökegyelmek, örültek és hazaérkezésemet várták. 12. Januarii. Midőn már Borsáról hazafelé indulnék, megjelentém a méltóságos urnak, minémű vocatio jött volna előmbé Debreczenbe¹, melyet az úr elhallgatván, tisztességesen kezde invitálni a maga udvarában leendő udvari papságra, melynek nem is renuáltam, hanem csak éppen továbbra való időre halasztottam, lévén ekkor az országban zenebonás hírek a tatárnak berohanásra való igyekezete felől. Ezen a napon az úr öngyűlöletét hat lovat és szekeret rendelé s állíta elő, hogy azzal Miriszlóra mehessenek, mely alkalmatossággal elbúcsuzván az úrtól és mindennemű kegyes úri gráciáját megköszönvén, elindulék Borsáról Kolosvár felé, de szerencsétlenül járék, mert jó tával a várostól, a hegyen leereszkedésemben a szekérnek első tengelye kettétörék, mely miatt a szekérnek eleit imígy amúgy felpóczolván, alig vitethetém be a városba, magam gyalog maradván; beérkezvén pedig a városba, új tengelyt csináltaték és másnap, ú. m. 13. Januarii könyves ádat (mely a collegium bibliothekájában várt engemet), a szekérre feltevé, délután megindulék és estve későn érkezém Ó-Tordára tiszteletes Hunyadi Márton uramhoz és ott megszálván, meghálék. 14. Januarii. Félix-napján, ismét elég infeliciter = szerencsétlenül járék, mert midőn elindulnék Tordáról, még a városból sem juthaték ki, azonban a szekérnek hátulsó tengelye eltörék, meg kelle azért szállanom egy becsületes házhoz, míg ismét új tengelyt csinálnak és úgy indulhaték el. Noha pedig Félix-napját infeliciter kezdém, de ugyancsak feliciter = szerencsésen végzém, mert estve (noha későn) Miriszlóra érkezvén, tiszteletes édesatyámat s édesanyámat s testvéröcsémet jó egészségben találám s köszöntém és vélek együtt örülék. Legyen áldott a Jákob Istenének neve, hogy az ő szolgájában nem tekintette a bűnt, hanem mindennemű bujdosásában a sok viszontagságok között is öreája kegyelmesen gondot viselt s őtet hazájába békességgel visszahozta s édesszüleit s atyafiait életben s egészségben meglátni megengedte, gondviseiő menyeyi atya vegye környül ezután is a Te jó, kedves, alázatos szolgádat és ő benne elkezdett kezé munkáit ne hagyjad el, sőt végezzed el nevednek örök dicséretére. Amen. — NB. Indultam volt haza felé akadémiákról = Hollandiából Fausta-napján = 20. Sept. (vide sup. pag. 134.) estve

¹ Debreczenben találta öccsének, Józsefnek levele, melyben arról is szó volt, hogy báró Nalácz József magához, Bábolnára (Hunyad-vm.) akarja udvari papnak meghívni. (v. 8. Adversaria . . . 198–199. l.)

későn, érkeztem penig haza az atyám házához Félix-napján (ut supra pag. 304.) meg — ugyan estve későn. Fausta—Felix, ez valami omen lett volna a régi, római pogányoknál. 15. Januarii. [Nagy-]Enyedre menék és néhai professzorimat, jó ismerő barátimat s atyámfiait meglátogatána, ott mulatván usque ad 18. Januarii és ekkor aztán Miriszlóra visszamenvén 29. Januarii a méltóságos gróf Gyulai István úr őnagysága levele által hivatott magához, lovat is küldvén utánnam. Gondoltam miért hívat, de nem tudtam bizonytal.

1. Februarii. Az úr őnagysága hivataljára, M[aros-]Németibe érkezém, de csak az asszony őnagyságát találám otthon, mivelhogy az urnak addig el kellett indulnia Mantua felé. Itt egy hétnél többecs két mulatván, az asszony őnagysága tisztességesen hivatalt ada a németii papságra, nem utolsó fizetésre, melyet mindazáltal, bizonyos okokra nézve, nem amplektáltam. 28. Februarii. Nagyenyedi tiszteletes első pap, borosnyai Lukács János uram oblatiojára prédikáltam ugyanott [Nagy-]Enyeden de textu Job 38:32.

17. Martii, Jó uraim s atyámfiak látogatásokra indulék és érkezém 18. Martii M[aros-]Vásárhelyre. Itt mulatván negyed napig, tiszteletes Kaprntzai úr helyett 21. Martii prédikáltam a templomban. Innét pedig Vásárhelyről megindulván mentem V[ajda-]Sz[ent-]Iványa jó asszonyom, gróf Belten Győr[gy]né asszonyom udvarlására, az honnan visszatérvén Gernyeszeg felé, udvaroltam gróf Teleki Sándor uramnak is, kik is mind igen jó szívvvel láttanak. Ezeket penig elvégezvén, megtértem Vásárhely felé és onnan Miriszlóra hazasiettem, minthogy igen veszedelmes tatáros hírek fojdogáltak úgy, hogy sokan el is futottanak, mely tatár hír, noha egy kevéssé lecsendesedett, de azután ismét igen megújvet a föld népének nagy félelmére.

5. Maji. Szekeret és lovat küldé a méltóságos I. báró ifjabb losonczy Bánffy Zsigmond úr őnagysága utánnam Miriszlóra, melylyel könyvesládámat és hólmii egyéb egyetmásomat is elköltöztettem [Maros-]Sz[ent-]Királyra. 9. Maji penig magam is általmentem és a sokszori hivatal után magamat a papi hivatalban elindítottam az őnagysága udvarában, 23. Maji beköszöntvén azon alkalmatosságra intéztetett inauguralis prédikációval.

27. Junii. Generails synodus celebráltván Küküllő-Váron, Erdélyben, ott magam is megjelentem édes atyámmal ökegyelmével együtt és a prédikátori hivatalra való kibocsátásra is helyesen s törvényesen való rendeltetésre, magamon kívül hét akadémiikusokkal és talán 16 domidoctusokkal együtt ad sustinenda examina procedálván. 29. Junii. Sollemniter a prédikátori hivatalra, úgymint az Isten beszédének prédikálására és a sacramentoknak kiszolgáltatására felszenteltettem és kibocsátattam tiszteletes t. bonyhai [Simon] György uramnak püspökségében, életemnek har-

minczegyedik esztendejében. Én Istenem adjad énnekem a Te félelmedet, adj józan életet, adj jó lelkiismeretet, adj a Te szent írásidnak vizsgálásában való szorgalmatosságot, azoknak tisztán és igazán prédikálására való erőt és tehetséget, hogy lehessen Mózesként hív szolgálta a Te házában, hogy az én szolgálatom által mind énbennem mind az én hallgatóimban szenteltessek és dicsőíttessék a Te örökké imádandó nagy neved Amen.

Augusztusban vettem hivatalt másodsor a bábolnai prédikátorságra, de bizonyos okokra nézve ekkor is ad contentum invitantium nem resolválhattam. 5. Septembris osztottam legelőször úrvacsoráját M[áros-]Sz[ent-]Királyon. Oh én édes Ídvezítőm, ki a Te szent sátorodban az igaz hittel Te hozzád járulóknak Tennen magadat, a Te testedet, véredet, tökéletes érdemedet úgy adod, mint lelki eledelt, Te lévén az életnek kenyere, a ki menny-égből alá szállottál, taníts meg engemet az én hivatalomban, hogy én a mit, Tetőled, Úrtól vettem, és a mint vettem, azt is úgy adhassam az azt vevőknek, a Te szent, haláloznak igaz hittel való emlegetésére. Amen. Ezen holnapnak vége felé erős beteg voltam egy hétig, de az Isten kedvezvén az életemnek, meggyógyított, kinek legyen dicsőség mindörökké Amen.

Anno. 1735. 1. die Januarii. Felvirradván az új esztendőre, beteg valék, de ugyancsak ada az én Istenem annyi erőt, hogy szolgálhaték, prédikálván sok úri hallgatók előtt az udvarban a nagyobbik palotán, melyért is én Istenem dicsírtessék neved mindörökké. Ezen hónapban igen kegyetlen gonosz időben járék [Nagy-]Szebenben egy öltöző német köntös csináltatására.

22. Maji. A nemes al-vintzi reformáta ecclesia ada hivatalt, az odavaló prédikátorságra, curator tekintetes Intzédi József úr által [Maros-]Szent-Királyon, melyre is 23. Maji resolutiot adtam cum conditione. 29. Maji. Gratia visitandae ecclesiae Al-Vintzre lejöven, úrvacsoráját adminisztráltam pünkösdnapiján, egyszersmind a parochiát is meglátogatván és a leköltözésnek idejéről s módjáról is az ecclesiával concludálván, 2. Junii a méltóságos úrtól, I. báró losonczy Bánffy Zsigmond őnagyságától (ki is szívesen marasztott) elbúcsúzám, privatim, minthogy őnagyságának akkor hazul el kellett menni. 5. Junii penig publice a templomban búcsúztam el a méltóságos asszony és kisasszonyok praesentiajukban. 8. Junii penig a méltóságos asszonytól és kisasszonyoktól privatim csaknem könnyezve elbúcsúzáván, az ecclesia expressusi által pro vectura hoztatott hat szekerekkel elindulék és estvére Al-Vintzre érkezém, holott is az ecclesia tiszteségesen beneventála. 12. Junii. Inauguralis prédikációt mondtam reggel a templomban. 19. Junii. Voltam a generalis synodusban [Magyar-]Égenben, holott is disputáltam a procedensek ellen de justificatione.

2. Septembris az Úr Istennek nevéért segítségül híván elindulék, hogy oldalom csontját felkeresném. Menék azért először is

tiszteletes szüleimhez, onnan M[áros-]Vásárhelyre, ott lakó atyám-fiaihoz, onnét pedig fordítám utamat és menék [Székely-]Udvarhelyre, csak a szolgálommal, az hova is igen betegen érkezém, már azelőtt az útban csak egy víz italból Gesénél megcsömörölvén. De azért reggel, úgymint 9. Septembris érkezvén, szállást kérek tiszteletes *Zágoni Gábor* Uramtól, azon [székely-]Judvarhelyi ecclesiának prédikátorától és egy külön való házat, az halott ágyba fekvén és alkonyadotig nehéz beteg valék, estve azért felkelvén, alkalmatosságot vevék, hogy megláthassam azt, a kit látni akartam, t. i. tiszteletes *Zágoni Gábor* uramnak mostoha, *Zágoni Gáborné* aszszonyomnak pedig édes, hajadon leányát, kinek is édesatyja volt néhai *köpetzi Kallér Mihály*, m[áros-]vásárhelyi professor ökegyelme, maga pedig a személy, *köpetzi Kallér Julia*. Ezen személyt meglátván, jó indulattal lök(!) hozzája, mindazáltal könyörgék az én Istenemnek, hogy, ha dicsőséges öfelségének és énnekem idvességes és előmeneteles dolog léssen, birja arra szívemet, hogy minden tétovázás nélkül válasszam magamnak, ha pedig nem, vessen akadályt e dologban. Másodnapon azért, úgymint: 10. Septembris, Pulcheria-napján, minekutánna elégséges gondolkodás után elmémet meghatároztam volna, tiszteletes borosnyai Lukács János uramat, azon [székely-]Judvarhelyi reformata scholanak nagy érdemű professorát, ökegyelmét, mint igen sincerus, jó ismerő uramat megkeresém és a személynek a velem leendő házassági páros életnek követésére való megkéréttetését az ökegyelme kezeire bizám, ki is jó szándékomon való örömmel és minden jóknak kívánásával e dolgot felvállalván, még délelőtt elkövette, mert kívánságomat a tiszteletes atyáknak megjelentette, kik is egy kevés idő mulva énnekem kívánságom szerint válaszolának, kérvén, hogy harmad vagy negyed napig mulassak ott. 12. Septembris. Valerianus-napján visszamenénk [Székely-]Udvarhelyre, az holott is tiszteletes *Zágoni Gábor* uram és asszonyam előtt, közöttem és *köpetzi Kallér Julia* között a mátkásodás a jegyváltással végbe mene, ajándékozván én a mátkámnak: 1. két k[örmöcz-]bányai aranyakat, 2. két új császár egész tallérát, 3. egy trajectumi Muntendam¹ igen szép aranyos magyar bibliát. A mátkám pedig énnekem: 1-o egy rubintos arany gyűrűt és 2-o egy arannyal² varrott keszkenőt (melyet azután egyenlő akarattal adtunk a miriszlói reformata ecclesianak az Úrnak asztalához). Ekkor azért a tiszteletes atyák illedő készületre tisztességes vendégeket kíván, azok előtt is köztünk végbe ment mátkaságot nyilvánvalóvá tevék és megerősíték sok jóknak kívánásával. 13. Septembris. Énok napján ebéd után, búcsút vevén, minekutánna

¹ T. i. az első utrechti kiadású (1730) magyar biblia nyomtatója Muntendam Anselm volt.

² Utána áthuzva: „és selyemmel.“

a lakodalom napját bizonyos időre meghatároztuk volna, vissza-indulék és estvére érkezém Szitás-Kereszturra, az holott meghálván, másnap, 14. Septembris, megindulván, estvére érkezém Sárosra, innét pedig 15. Septembris megindulván, érkezém a Tsengerbe, innét 16. Septembris megindulván, ebédre [Maros-]Sze[ent-]Királyra s estvére Miriszlóra érek, holott az utamat tiszteletes szüleimnek ökegyelmeknek megbeszélvén, örültenek. 17. Septembris Karkóban jutván, kedves atyámfainak is utazásom gyümölcsét megbeszéllettem. 18. Septembris pedig [Al-]Vintzre hazaérkeztem Isten segedelméből, kinek legyen örökké való dicsőség. Amen.

9. Octobris. . . . Közelgetvén pedig a lakodalomnak terminusa azonközben, útnak készülék jóakaró barátimmal és 6. Octobris délután megindulék egy lógó kocsival és egy ló szekérrel, lévén útitársaim Vásárhelyi Tamásné húgom asszony, Szabó Mihály uram feleségestől, Pósházi János és Barabás András uraimék, [nagy-]enyedi diákok, mind lovasok, ezen kívül pedig a szolgálaim és a kocsisok. Mindenütt igen jó kedvvel utaztunk, de az első napon, minthogy későre indultunk volt, nagy csetléssel botlással érkezhetenk későn Veresegyházára, honnan másnap, scil[icet] 7. Octobris megindulván jutánk estvére Paratéjra. Onnan másnap, t. i. 8. Octobris jutánk Fiátfalvára, holott az úr Nemes Mátyás uram, igen emberséggel láta. Nevezetes három napok voltak pedig ezek, a melyeken utaztunk, úgy mint Fides, Spes, Charitas. Nomen, omen. 9. Octobris. Ebéd után megindulván, érkezénk Bikafalvára, [Székely-]Udvarhelyen innét csak félmérföldecskényire és ott meghálánk, de még innét előre elküldék két lovas követül a kompániából [Székely-]Udvarhelyre, hogy a tiszteletes atyákat s gazdákat köszöntvén, érkezésünket hírré adnák, mely becsületes követimet tiszteletes Zágoni uram becsülettel acceptálván és érkezésünknek örülvén, még akkor estvére Bikafalvára visszabocsáta tisztességes vacsorára való gondoskodással.

10. Octobris azért Gedeon napján (ez lévén a lakodalomnak terminusa) Bikafalváról még ebéd előtt [Székely-] Udvarhelyre be-érkezénk, mind az útitársaság által, mind pedig az utczában levő városiak által tett sok s nagy lödözések között. Az holott is először rendelt szállásunkon megtelepedvén, azután egy kevés idő mulva egész násszal bemenénk és köszöntök a lakodalmi háznál a tiszteletes atyákat és az egész nászt, lévén násznagyunk tiszteletes borosnyai L[ukás] János uram, ki is, minekutánna annak rendi szerint a tiszteletes atyáktól a leányt kikérte volna és azt becsülettel kiadták volna, maga praemissa de sacro conjugio oratione atque precatone, egymás holtig való hűségére megeskete, azon formula szerint, mellyel a házások copuláltatni szoktanak, azután pedig e véghezmenvén, a násszal együtt asztalhoz ülénk, az holott is étel-ital közbe tisztességesen és papi módon mulatánk jó sokáig és onnan megelégedve, felkelvén, szállásomra akarék menni, de

tiszteletes Zágoni uram és Zágoni asszonyom magoknál marasztának és feleségemmel együtt északára nagy becsülettel szállást adának.

11. Octobris. Feles vendégekkel ismét asztalhoz ülénk ebédre és mulatánk délután egy órákorig, noha előbb akartam volna, hogy legyen visszaindulásom, de még a sok marasztás miatt ekkor is alig szabadulhaték meg. Tovább azért már nem maradhatván, a tiszteletes atyáktól, jó akaratjukat megköszönvén, elbúcsúzánk. De alig meheténk ki a kapún a kocsival, a nagy sokaság miatt, a kik, ha csak szemekkel is, kívántanak egy darabig elkisélni. Ugyancsak megindulék feleségemmel együtt, de míg a városról ki mentünk, a rettenetes sok lödözések miatt, a lovaink csaknem összerontották kocsinkat, szekertünket. Reménységem felett való nagy pompával, egynehány lovasokkal, deákokkal és másokkal azért innen kikísértetvén és én Bikafalvánál a lovas deákoktól elbúcsúzván, utamat követém, feleségemmel és feles úttársasággal együtt, velünk jöven Fiátfalváig Nemes József urfi, Görög Istvánné asszonyom, a feleségem nagyanyja, Görög György uram, ennek fia és a feleségem édesanyjának, tiszteletes Zágoni Gáborné asszonyomnak testvér öccse, Benkő Mártonné asszonyom, a Görög Istvánné asszonyom leánya, Görög Józsefné asszonyom, a Görög Istvánné asszonyom menyé, kik mind M[aros-] Vásárhelyről jötenek volt [Székely-] Udvarhelyre Nemes József urfin kívül, ki is az én kompániámhoz tartozó volt Fiátfalváig. Ezekkel együtt estve későn érkezénk Fiátfalvára, az holott is az úr, tekintes Nemes Mátyás uram, ismét igen nagy becsülettel látván, meghálánk. Másnap pedig, úgy mint 12. Octobris az urnak hospitálítását megköszönvén és mind az úrtól mind pedig a [maros-] vásárhelyi nagyanyánk és atyafiakból álló kompániától elbúcsúzván, megindulánk és estére érkezénk Paratéjra. Innét 13. Octobris jutánk Csánádra, az holott is gróf Bánffy Dienes urfi igen nagy becsülettel láta és gazdálkodék. Kinek is méltóságos szép uri gráciáját megköszönvén, 14. Octobris megindulánk és békecségesen Al-Vintzre haza érkezénk Isten segedelméből, ki is utunkat oly csodálatosan megáldotta, hogy az időnek alkalmatlansága miatt soholt is meg nem akadályoztattunk, mert mindegyre igen szép száraz, mértékletes időnk volt és igen jó utunk, mindaddig, míg Al-Vintzre haza érkezünk, itthon pedig a kocsival s szekérral az udvarra bėjöven, legottan az eső igen bő vízzel elárada úgy, hogy sietve kelle a szekerekről leszállanunk s lerakodnunk. Itthon azért feleségemet házamba, kezit fogván, behívám, ház gazda asszonyának vallám, kívánván velem együtt leendő szerencsés életet. Dicsőőség legyen Tenéked én Istenem, ki a Te Jákobjaidnak útjokat szerencsétetni szoktad, minekutánna pedig minket a házassági páros életre hívtál, engedjed, hogy házasságokban éljenek a Te dicsőségedre, botránkozás nélkül való lelkiismeretet viselvén mind Isten

s minden emberek előtt mindenkoron. Haza érkezvén pedig Al-Vintzre az úr, Intzédi Gergely uram vacsorára hivata kompániástól és tisztességesen láta, másnap pedig, úgy mint 15. Octobris jelen lévén a terminus, melyre tisztességes vendégeket már arra bizott embereim által invitáltam volt, illendő készültre azokat el is hivatam, jó szívvvel láttam, nyájasan traktáltam a házat végig érő asztal körül és így az itthon való lakodalmozást is elvégeztem.

Anno 1736. — 5. Aprilis. Kedves kis öcsém, Vásárhelyi Samuka meghal Karkóban, kinek is temtetésére elmenvén, 8. Aprilis ugyanott tisztességesen eltemettük. 18. Aprilis. Tiszteletes édesatyám ur[am], tiszteletes *Fáji János* uram, miriszlói prédikátorságában, életének 73-dik, prédikátorságának 46-dik esztendejében életével megelégedvén, ugyanott Miriszlón igen szép csendes halállal kimulván e világból. 22. Aprilis temtetett el igen szép, tisztességes temtetéssel, két prédikációval és egy orációval. Oly frekvencia volt itt, hogy csak a torba két rendben egymásután 60 ember ült le asztalhoz. 16. és 17. Maji. Tiszteletes anyámasszonyt leköltöztetém 11 szekérral Miriszlóról Al-Vintzre és magam házamhoz protekcióim és gondviselésem alá befogadtam.

15. Septembris. Nappal 11 óraker és 5 minutaker születék e világra *Fáji Julia* kisdéd leányunk, Nikodémus-napján, kit is 2. Octobris a szent keresztségnek sakramentumával az Isten kegyelembéli szövetségében beavattattunk, hogy *Czj* Ábrahámnak Istene legyen öneki is, mint hitbéli maradékának, Istene és Atyja az ő szerelmetes szent fiában, a Krisztusban. Amen.

23. Octobris született *Vásárhelyi Samuka* Karkóban, kinek is 30. Octobris lett megkereszteltetésén én is ott megjelentem.

Anno 1737. — 20. Aprilis. Absolon-napjára virradólag kedves kis Juliskánk huruti betegségben igen elnehezédék, melynek súlyosságát sirás nélkül viselte és húzta két egész hétig, mely idő eltelvén, 3. Maji hosszas és veszedelmes hidegglelése után estve felé gögicsélni kezdte, mintha ugyan búcsuzott volna, vagy pedig halálára való hatyúii énekét mondotta volna. Ez így tartván mintegy előráig, ettől is megszünék és vecsornyetájban vonaglani kezdte, és vonaglott mindaddig, mígnem aztán 4. Maji hajnal felé, Florianus-napjára virradólag 1 óraker és 45 minutaker lelkét Teremtőjének adván, a halottak közé számláltaték, minekutánna élt volna két hónapokat, 18 napokat, 14 órákat és 4 minutákat, mely ő életének rövid idején volt szüleinek elhíthetlen kedvességében. 5. Maji temtetetők el kedves kis Fáji Juliskánkat az al-vintzi reformatum templomban tisztességesen.

Anno 1738. — 23. Februarii. A bölcs Isten szomorúsággal illette és atyaiképpen megsujtola, mert a midőn házasságunknak második örvendetes gyümölcsét várnók, mutata ugyan öfelsége szép nagy, ép kéz-láb fiúgyermeket, ki is, noha idejére, mindazáltal halva születettvén, ugyanazon napon eltemették, mi pedig

ránta remélt örömről megfosztánk. Vedd el Úr Isten rólunk haragodat! Ámen.

30. Julii. . . NB. Mint más sok helyeken Erdélyben, úgy itt is Al-Vintzen a pestis emlékezetet felülhaladóképpen elhatalmazék úgy, hogy a közönséges gyülekezetek is amiatt, úgy a halottak felett való prédikálások is félbe hagyattának, sőt némely helyeken, mint Maros Vásárhelyen, [Károly-]Fejérvárott, Abrud[bányán], Szászvároson, N[agy]-Enyeden s másutt is még az isteni szolgálatra templomokban való gyülekezetek megiltattának, de mivel mi hozánk a commissio nem érkezett, egy néhány hét múlva ismét prédikációval kezdők temetni az halottakat mindaddig míg én magam is lehullék a betegség miatt a lábaimról. Megemlegetésre méltó síralmas esztendő lőn pedig ez, mert csak a mi templomunkhoz tartozók (egyéb valláson levőkön kívül) többen halának meg száznál, nagyok tudniillik kicsinyekkel együtt.

Ezen síralmas sorsa lőn pedig szegény házamnak is, mert két szolgálóm s egy szolgáló meghalának, a mi pedig keservebb: 23. Augusti feleségem is igen terhesen — mirigye szökvén bal hónya alatt — lebetegedék, úgy, hogy nem vala senkinek semmi reménysege megmaradása felől. Betegsége közt oly nehéz állapotban is volt, hogy még engemet is meg nem ismert, másnak gondolván. Jártam a patikába orvoságokért és orvosoltam, mely munkámat a jó Isten meg is szentelte úgy, hogy tiz napok múlva meggyógyulása iránt reményseget vehettem, az én jó Istenemnek hálákat adván.

13. Septembris... kezdtünk ismét a prédikációval való temetéshez. 19. Septembris én magam is derekamnak irióztató fájdalomával lebetegedém, még minekelőtte a feleségem betegágyából fel nem kelhetett és így házamon a nyomorúság igen elárada, a síralmak megsokasodának. Annyira hatalmat vőn pedig rajtam a nyavalya, hogy sem éjjel sem nappal szünetet nem adott, elmémben is gyakran megháborított. Egyéb nyavalyával együtt szélkólika avagy hasszorulás volt rajtam, melyet mintegy két hét múlva észrevén, magamat purgáltattam, de ennek is keserű kimenetele lett, mert a purgálás végibe a vérhas reám esék és rajtam annyira elhatalmazék, hogy még csak meg sem mozdulhattam ágyamba, ha más nem fordított. Az én jó Istenem ily veszedelemben is nem hagyta el teljességgel gyámolatlanul, mert betegségemnek második hetibe, tudniillik mintegy 28. Septembris kedves feleségem öt heti betegágyából fel kezdte kelni és énnekem segítséggel kezdte lenni, bizony sokszor ereje felett körülöttem dajkálkodván. A vérhas pedig engemet egynehány hétig engemet éjjel nappal kínozván, sokfélelkel magamat orvosoltattam, úgymint úróval, sajttal, bar-kóczával, sommal, tetemtődös itallal, fekete nadályos itallal, eczetes cibrével, hamvas eczettel, szercesendiós égett borral s egyébbel, de éppen egyik sem használhatóit, ettem faolajba rántott tyúk-

monjot is, de tapasztalhatóbban használt az oltott meleg édes tejnek itala. Még el sem mulék jól rólam a vérhas és a súly megkörünyekeze, a mely újabb fájdalmakat, még peniglen igen kínosakat szerze, ez is végre megfakadván, pihenést engede ugyan, de teljességgel tölem el nem búcsúzóék úgy, hogy noha 23. Novembris, betegségemnek tizedik hetébe felhuzám ugyan magamat az ágyból és templomba kezdék ugyan menni, de úgy, hogy a nyavalyáknak maradványait súlyosan és sokszor igen keservesen viseltem és néhai egészségemre még mostan is, derakamnak isszonyú fájdalmi miatt, már ötödik holnapja vissza nem álhattam. Dicsőség legyen mindazáltal Tenéked én jó Istenem, a ki a sok kínok között is megszabadítád életemet a haláltól, és éjjeli s nappali siralmas kiáltásimat meghallgatván avagy csak annyira megerősítettél, hogy a Te házadat gyakorolhatnám: én Istenem bocsássad meg sok bűneimet, melyekért méltán a porba takarhattad volna életemet és néhai erőmet és egészségemet helyre állatván, erősíts meg jobban is engemet az én hivatalomban, keresztyényi tisztet s hivatalomnak nagyobb serénységgel való követhetésére alkalmatossá tévén szent nevednek dicsőségére, a Jézusért. Ámen.

Ferenci Sándor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Csik-Gyergyó-Kászonszék 1614. évi lustrája.

(Második közlemény.)

Ménaság: Göthe Pál iudex. *Primpili:* Imre György, Tamás Pál, Nagy Péter, Lakatos Miklós gyalog szolgál, Bartalis Benedek gy. sz., András Péter, Benedek István, Lázár János, Lázár Balázs, Balázs Imre, Adorján János, Adorján Miklós, Gál György, Göte István á., Göte Ferencz á., Pál Bálint, Bálint Péter á., Nagy János á., András Miklós á., András Lőrincz á. *Pedites pixidarii:* Antal István, Antal János, András Antal á., Göte István, Göte Pál iudex, Göte Mihály, István János béna, Ványolos Tamás, Imre Pál á., Okos István, László Gergely, Miklós Péter, Göte István minor., Biró Imre, Lőrincz Mihály á., Füstös György, Miklós Péter, Biró Benedek, Bende István, Veress Péter, Veress Mátyás drbt., Bak Lőrincz, Bak Ferencz, Tompos Balázs, Kánya Benedek á., Lukács János á., Bordi Antal drbt., Márton Mihály, Márton Péter, Csuka Ferencz á., Bándi Albert, Márton Balázs. *Libertini:* Kovács János, Karacsi Bálint drb., Mihály István, Orbán Márton, Gál János, Mátyás Pál solymos, Rác János, György István, Bene Péter cecus, Gergely Péter, Lukács Tamás cecus, István Lukács, Pál Miklós drb., Erdély István, Miklós János, Barabás Bálint, Bakó Imre, Gergely Pál á., Göte Márton, Dánel István, Bende Benedek, Gegő

János, György Kovács Mihály drb., Márton Pál, Salamon Péter, Salamon István más házában, Gergely Kelemen drb., Mihály János, Lajos Márton, Cseke Pál, Szabó István, Gergely Sándor Tamás, György Balázs, Elekes Péter drb., Bartalis György á., Lajos Tamás béna. Szász János solymár. *Antiqui jobg.*: Bereczkei Pál János, Kelemen Mihály jobbágya. *Feje kötöttek*: Imre Péter, nem tudják mi okon szolgál Péter diáknál; szabad székely Beteg Bálint Diákot szolgálja. Bak János Kelemen Mihályt. Varga György Fodor Bálinthoz tartja magát. *Confiscati*: Márton Kelemen. Márton Gergely Péter diák vette meg Kamuti Farkastól. Kovács Mátyástól confiscálták azt is, a jószágát pénzen vette meg. Tamás Annát is megvette a confiscáció után Kamuti Farkastól. Fejér Istvánt is ugyan tőle vette meg a confisc. Geges Tamás Pál Mártonnak szolgál, a confiscálás-kor pénzen vette meg. Pál János confiscált volt, s Péter diák vette meg. Gergely Anna is confiscált volt, azt is Péter diák vette meg. Györtok Imre Báldi jobbánya a fejedelem jószágáról szolgál az urának, volna vér hozzá, de nem veheti ki belőle, a falu földjét is bírja. *Inquilini*: 13. *Sevi extranei*: 16.

Szt. Márton. Octo iurati ex ff. ossi fu (?) *Principili*: Balázs Bendek, Bocskor Pál, Bocskor Bálint, Potyó Albert, Máté Péter index. Márton Péter, Pál Ferencz, Pál Gergely, Részeg István, Birtalan Márton, Szőke Bálint, Bodó Ferencz, Füstös Gergely, Füstös Márton, Füstös György, Balázs Imre, Mátyás János, Mátyás Mihály, Bocskor András, Dénes Ferencz, Részeg Tamás, Részeg Ferencz, Kovács Bartalis, Bóth János, Miklós Diák, Both Gergely, Kovács Máté, Hozó György, Részeg Albert, *Pedites pixidarii*: Bereczk Márton, Füstös András, Kedves Péter, Both István, Kedves Márton, Máté Bartalis, Máté Demeter á., Benedek Miklós deák, Részeg Tamás, Részeg Miklós á., Hozó Péter á., Hozó Ferencz centurió, Dénes Máté, Kovács Márton, Füstös Mihály, Kovács Márton, Ferencz Benedek, Kedves Miklós. *Libertini*: Farkas Ferencz, Varga Keresztes, Albert Máté solymár, Hozó Gergely solymár, Hozó András solymár, Csépes Pál, Máté Mihály, Balázs János solymár, Demeter György solymás, Demeter István, Farkas Miklós, Farkas István, Demeter Péter solymár, Balázs Imre solymár, Kajcsa Balázs, Máté Miklós, Antal István, Gergely Bálint, Bencze Márton, Bencze Máté béna, Bencze István béna, 1. Bencze Péter, 2. Bencze Péter, Bencze Máté, Részeg Péter á., Nagy Pál, Péter Miklós á., *Jobbagiones antiqui*: Bodor Ferencz Béli jobb., Varró Máté e., Molnár István e., Fisáki István e., Hunyadi István e., Ajtoni Pál e., Szász Fülöp Péter diák zálogossa. Magyar István Potyó Albert házában. Lengyel Albert Bocskor Bálint h., Molnár István Bocskor Pál h. Potyó Albert házában is van egy. Barabás György Dudor István h., Simó Tamás Márkos György h., Szász Mihály Bocskor András h., Nyári Pál azonban, Varga Bálint Hozó György h., Polyáni Mátyás Gergely Bálint h. Szabó Mihály felesége telkén.

György János Bodó Ferencz h., Balog Mihály Balog Ferencz h., Varró János Keresztes Péter h., Krisztina Márton Albert Máté h., *Servi extranei*: —

Csekefalva. Varga János iudex. *Prímipili*: Gothár Péter, Bodó Máté, Miklós Péter, Darus János, Veres Benedek, Gál Mihály, Gergely Márton, Csaba Miklós, Csaba János, Gál Ferencz, Vitos Benedek, Vitos Gergely, Vitos László, Vitos Bálint béna, Lacz Imre, Lacz Miklós, Lacz Bálint, Lacz András, Lacz Balázs, Veress Mihály, Veress Benedek, László Tamás, Bodó Péter árvái. György János, Tark János, *Pedites pixidarii*: Balázs György, Lukács Péter, Miklós Imre, Bodó Mihály, Bodó Péter, Sántha Márton á., Gáspár Mihály á., Darvas Imre, Csaba Márton á., Tamás Pál á., Fodor Tamás béna, Fodor Mátyás á., Fodor Albert, Fodor Mihály, Fodor Péter, Sánta László, Sánta György á., Veress Tamás, Veress Miklós béna, Füstös Tamás. *Libertini*: 1. Darvas Mihály, 2. Darvas Mihály, 3. Darvas Mihály, György Miklós, Lukács Miklós, Bodó Pál, András Tamás, Bartalis Miklós, Tamás Imre, Debreczeni Imre, Debreczeni Mátyás béna, Darvas Tamás, Darvas Péter á., Gáspár István, Ferencz Diák, Farkas Márton, Csaba Antal, Sánta Máté, Sánta Bálint, Darvas Miklós, Füstös Benedek á., Bodó Mihály. *Jobbagiones antiqui violantes occupati*: Karacsi Mártont és Urkon Antalt Béldi Kelemen megfogatá, a meghalt fejedelemnek levelét elvevé tőlök, violanter magának foglalá; kik azelőtt fejedelem szolgálai valának, most három esztendeje vagyon. *Inquilini*: Varga Mátyás Miklós Imre sell. György Varga Veres Benedek h., Péter Varga Bodó Péterné h., Csiki Tamás Miklós Ferencz h., Szöcs Opra Simon István h., Fejér Gergely Szőke János h., Nagy János Karacsi György h., Bacsoni György Lacz Imre h., Gál János Lacz Miklós h., Csikó Jakab Lacz András h., Fazakas Péter Lacz Balázs h., Balázs Ambrus Lacz Miklós h., Pál János Bot János h. *Servi extranei*: 9.

Szt.-Lélek. Kuna János iudex. *Főember*: Czakó Pál á. *Prímipili*: Nagy György, Nagy Imre, Nagy Péter, Vitos Pál, Orsovár András, István Márton, Sándor Ferencz, Sándor Tamás á., Nagy Gergely á., Karacsi Gergely kezetlen, Veress Benedek, Szász Tamás. *Pedites pixidarii*: Gondos István együgyü, Kuna János iudex, Gere András, Gál Miklós, Burján Gergely, Cseke Péter, *Libertini*: Farkas Imre, Király Antal, Kicsid Lázár, Karácson Imre, Varga István, Varga Péter, Csóka András, Csóka János, Csóka Pál, Fejér István solymár, Burján Mihály, Mátyás György, Tamás János, Mátyás Péter á. *Antiqui jobbagiones*: Kicsid Máté Pókai jobb., Kicsid Balázs e., Kozák András e. *Feje kötött*: Gál Péter a szolgáló előtt kötötte magát, fejét Mátyásnak. Csóka Pál zálogosan vetette magát Mátyásnak éhség miatt; ez a kettő szabad hely volt, birja a falu földét ezt a confiscálás után foglalták el. Borka János orozlásért kötötte magát Burján Gergelyhez. *Inquilini*: Egyed

Mihály Veress Benedek h., Veress János e., Veress István e., Kicsid Pál István Márton h., Kézdi Bálint Kicsid István h., Kézdi György Burján Gergely h., Barát György Mátyás György h., Henter Márton Burján Mihály h., Kristály János Csiki Jánosné h., Demeter Dálnoki János h., Basa András Nagy Balázs h., Orsovár György Orsovár András h., Fazakas Mihály Sándor Imre h., Kézdi Márton Tamás h., Sánta Mihály Nagy Péter h. *Servi extranei*: 10

Kozmás. Márton Diák iudex. *Főember*: Károly István. *Prímipili*: Györfi Tamás, Benedek Gergely, Benedek Antal, Fejér Ferencz, Kajcsa Benedek, Csobot Péter, Erdő Miklós, Tamás István, Lőrincz Bálint centurió, Erdő Ferencz, Márton Péter, Máté Demeter, Szőcs Tamás, Borbát János, Kemény Mihály á., Potyó Péter, Mihály Ferencz, Mihály Péter béna, Léstyán János, Léstyán Ferencz, Potyó Péter, Szőcs Ferencz, Szántó Imre, Szántó Benedek béna, Szántó János béna, Borbély János á., Szabó Pál. *Pedites pixidarii*: István Balázs, Csobot János, Csobot Balázs béna, István Miklós á., Karacsi Mihály, Bartalis Tamás, Cseke István á., Erdő Gergely, Erdő Péter béna, Babcsón Pál, Erdő Albert, Botos György á., Bartok Balázs á., Bartok Tamás á., András Miklós á., Kőrös János á., Ambrus Ferencz, Bocskor András, Simó Tamás, Antal János, Mátyás Miklós á., Sánta Miklós, Demeter Karacsi, Szántó Gergely á., Máté Tamás, Bartalis Demeter, Léstyán Tamás. *Libertini*: Kajcsa András, Antal Ferencz, András Pál, Mihály Tamás á., Balázs Péter, Imre Pál, Cseke János, Erdő János, Bocskor Mihály á., Erdő Bálint á., Erdő Imre, Ambrus István, Mihály Péter, János Tamás á., Kajcsa Márton, Kajcsa András, Péter János, Muszka Pál, Sánta Pál, Kozina Lukács, Kántor Pál, Forró Benedek á., Forró Pál béna. *Jobbagiones antiqui*: Boga András job., Boga Benedek e., Patkos János e., Jakab Gergely e., Jakab Pál e., Boga Pál Korodi jobbágya, Fazakas Péter e., Fazakas András e., Barta Tamás e., Kézdi Benedek, Boga Tamás, Boga János e., Diák András e. *Inquilini*: Varga Tamás Bocskor Pál h., Urkon Tamás e., Hideg Simó Ferencz Diák h., Gáspár Ferencz Kajcsa Máté h., Bartalis Gáspár Kajcsa János h., Tankó Mihály Bartalis Tamás h., Bölöni Antal Miklós Tamás h. Más is ugyan az egy bölöni. Máté Gergely Szántó Gy. h., Szász János Szántó János h., Olá Máté Lőrincz Balázs h., Nagy Mátyás is az övé. *Servi non sine*.

Szf. Király. Silló István iudex. *Prímipili*: Márton Miklós, Péter Deák, János Balázs, Antal Ferencz, Silló Péter, Csató Máté, Csató János, András Balázs, Gergely Deák, Szilágyi Benedek, Márton Deák, Gothár Péter, István Mihály, Máté György, Bálint István, Bálint Demeter, Mihály György, János András, Márton Máté, Vitos János, Vitos Antal, Kis Benedek á., Jósi Gergely á., Bekő János á., Albert Ferencz, Antal György, Antal Bartalis, Pál Ferencz á., Vitos István. Ferencz András, Bors Gergely, Bors György á., Farkas András, Farkas Benedek, Tamás Mihály, Balázs Tamás,

Bálint Péter, Nagy Imre. Léstyán András, Léstyán Mihály, Mátyás Pál. *Pedites pixidarii*: nulli. *Libertini*: Máté Péter, Máté Mihály, Gergely István, Csató Mihály, Benedek Mihály, Méhes Mihály nyomorú. Silló Ferencz á., Silló István iudex, András Bálint á., Tamás Gergely, Imre Mihály, Szabó Máté, Ferencz Mihály, Mihály Ferencz, Ambrus Péter, Mihály András nyomorú. Mihály György, Ambrus János, Nagy Lőrincz, Jakab Péter, Gál András, Gál György, Pál Miklós, Kocsis Mihály, Bala Ferencz civis, Sebe Lőrincz, Bekő Lőrincz, Veress István, Máté Péter, Benke Benedek, Benke Péter, Szász István, Csiszér Péter, Gellerd János, Csiszér Márton á., Tankó István á., Gergely Péter, Kovács Albert á., Kovács Miklós á., Varga Gergely, Benedek Péter á., Nagy János, Balog György á., Benkes Máté á., Benkes István á., Ferencz Péter, Ambrus Ferencz, Ilyés András, Ilyés István á., Csiszér Mihály, Papp János á., Antal János, János Diák nyomorú. Mádfalvi János. *Jobbagiones antiqui*: Frözse Lőrincz Kelemen Mih. jobb., Solyom Mihály e., Incze Ferencz Hadnagy András j. *Feje kötött*: Sebe Ferencz órságért Mátyás Jánosnak kötötte magát, halálát menté meg. Sebestyén Mihály Hadnagy Andrásnak kötötte magát, paráznaságnak vétkéért. Sebestyén Balázs oltalomnak okáért Mátyásnak kötötte magát, erőtlen ember. Szász Tamást Péter Diák vevé meg Szemere Mihálytól, Bálint Márton is övé, Pókainé adta neki; órságért kötötte vott magát Pókainénak, szolgálatjába adta Péter Diák. Solyom Ferencz Bors Istvánhoz kötötte magát adósságáért; jobbagy volt Andrási Márton. *Inquillini*: Molnár Mihály Vitos János Szép Péter e., Magyar Kelemen e. Olá János Vitos István h., Vitos Péter e., Bekő Pál e., Bekő István Kis Benedek h., Olá Miklós Józsa György á. házában. Kádár Miklós Hadnagy András h., Gál Balázs Hadnagy Mátyás h., Mészáros Tamás e., Kovács Lőrincz Kelemen Mikl. h., Mátyás György Kovács Albert h., Kovács Lázár felesége helyére szállott. Benkés Mihály Bors István h., Tóth György e., Elekes Pál e., Kocsis Bálint Karacsai János h., Pál Ferencz Péter Diák h., Orbán György Miklós Imre h., Miklós János Bors Gergely h., Miklós István Birta Benedek h., András, Bors Gergely h., Karacsai György Pál pap házában, de néki kötötte fejét. Olá János Csató János h., Kis János Márton Miklós h., Miklós János ugyanott. Hidvégi Barlalis Péter Antal Ferencz h., Ráduly László Márton Márté h. *Servi extranei*: 3.

Sögöd. Gál András iudex. Föember: Mikó Tamás. *Primipili*: Silló Péter, Kaczos Márton, Salló György, Albert János, Kaczos Balázs, Dóczi Miklós, Nagy Bálint, Nagy György, Nagy András, Demes Mihály, Pánczélós István, Pánczélós Balázs, Abrahám István, Abrahám Péter, Abrahám Pál, Abrahám Mihály, László Péter, Salló Antal, Salló Ferencz. *Pedites pixidarii*: Gál Pál, László Péter, László Lőrincz, Burján László béna, Kaczos Mihály, Kaczos Imre, Kaczos Balázs, Kaczos Márton, Kaczos Péter, Kaczos Ferencz

béna, Kaczos István, László György á., Kuna István, Gál Pál András, László János á., Egyed János. *Libertini*: Orbán János, Balassa Péter, Szabó Dimány, Gyöngy Tamás, Tamás András nyomorú, Varga Tamás civis, Gál András iudex, Gál Miklós, Pál János, Dóczi János, Dóczi Balázs, Dóczi András nyomorú, Gere János. *Jobbagiones antiqui*: Varga Imre, Fodor Gergely Pókainé árvái jobb. *Feje kötöttek*: Töke János vagy 7 esztendeje, hogy Pókainénak kötötte magát. Szöcs István az is oda kötötte magát, szász fi. Pál Ferencz Somlyói, az is oda kötötte magát, szabad székely volt. Székely Balázs az is oda való. Töke György az is oda való. Kocsis Pál, az is oda való. Kovács Gergely és Karacs Balázs Mátyás Jánoshoz kötték vala magukat, nem tudják miért. *Inquilini*: Kalmár Ferencz Incze Orbán h., Kolozsvári Gáspár, Imre Pál h., Nyujtói Mihály Kaczos Bálint h., Farkas Bálint György Tamás h.; Varga Tamás Gergely Péter h., László János Kaczos János h., Kádár Simon Kaczos Péter h., Nagy János Gál Miklós h., György Tamás Szász Péterében, Salló Gergely Salló Miklóseban, Balassa Tamás Gergely János h., Burján László Simó h., Baróthi Jakab Nagy György h., Ráduly István ibidem., Bocskor András Kovács Balázs h. *Servi extranei*: 5.

Györffy István.

Kamuthi Balázs feljegyzése 1611-ből.

Anno 1611. Octobris holt meg szereda nap az én kis leaniam. (Későbbi írással). Ez Kamuthi Lászlónak nénje volt.

[Philonium (Velence 1522.) cz. műnek (tábláján ugyanazon kézzel: Ex libris Blasij Kamuthij. 1611.) a szászvárosi ref. Kúnkollegiumban levő példányának czimlapján.]

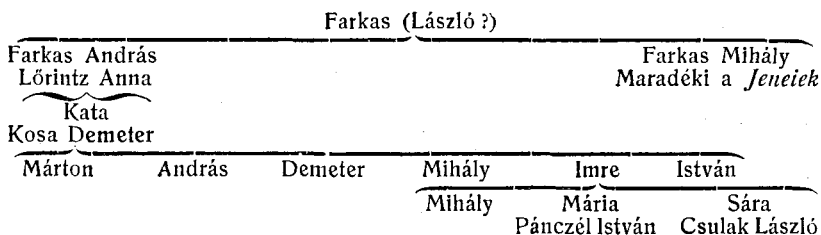
E kis feljegyzés az egykor nagy szerepet játszott szentlászlói Kamuthi család egyik ismeretlen leánytagjának emlékét tartotta fenn. Kamuthi II. Balázs leányai közül Nagy Iván csak két, férjhezment leányt ismer.¹ Kelemen Lajos közlése nyomán még kettő, Ilona és Zsuzska járul hozzájuk.² Egyikük, Ilona férjhez ment, a másik, Zsuzska pedig leánykorában meghalt. Most már tehát — az adatok hézagossága miatt itt csak föltevésekre vagyunk utalva — a szóbanforgó kis leány vagy azonos a Zsuzskával, vagy pedig egy más, névszerint még ismeretlen leánykája II. Balázsnak. Mi ez utóbbit valószínűbbnek tartjuk, bár mindaddig, míg több s pontosabb adat nem kerül felszínre, határozott eldöntése függőben marad.

Ferenczi Sándor.

¹ Magyarország családai. VI. köt. 60—62. l.

² Genealogiai Füzetek, IX. évf. 107—108. l.

Az ikafalvi Farkas családra vonatkozó leszármazási táblácska.

(12 × 23 cm.-nyi lapocskán levő, XIX. sz. elejéről származó eredetije *Vadady László* szolgabíró ajándékából tulajdonomban.)

E Farkas család alighanem az ikafalvi Farkas családdal azonos, melynek egyik tagja: *László Báthory Zsigmond* 1587. adománylevelében¹ fordul elő. Basta György főgenerális 1602-ben Ikafalváról többek közt *Farkas Jakab, András, Mátyás* és *Péter* szabadszékelyeket esketi fel Rudolf király hűségére.² Ha pedig valódinak vesszük Pálmay azon állítását,³ (mit — sajnos — eddigelé tőle sem láttunk bebizonyítva), hogy András és Jakab Lászlónak fiai s Jakab később Jenőre ment lakni (mi részben igaz lehet ugyan, jóllehet azt már nem tudjuk megérteni, hogy miért éppen csak András és Jakab a fiai Lászlónak, miért nem a másik kettő is?), szóval, ha ez csakugyan való, akkor, nemde, feltűnő a táblácska azon állítása, hogy a két Farkas testvér közül az ifjabbiktól (?), Mihálytól származtak a Jeneiek? Utóvégre a Jakab-Mihály közti eltérésnek csak lehetne valami okot találni, ha másban nem, hát pl. a feljegyzőnek itt már gyengülni kezdő emlékezőtehetségében, vagy, ami szintén lehetséges, Pálmay felületességében. Egyébiránt, noha mi inkább a feljegyzésnek adunk igazat, még kérdés, hogy Pálmaynak avagy a táblácska összeállítójának van-e igaza? Annyit azonban ezek után is bizonyosnak vehetünk, hogy e feljegyzés csakugyan az ikafalvi Farkas családra vonatkozik, még pedig annak a XVI. sz. utolsó s a XVII. sz. első felében élt néhány tagjára.

Ferenczi Sándor.

¹ Székely Oklevéltár. IV. köt. 97. l.

² Székely Oklevéltár. V. köt. 180. l.

³ Háromszék vármegye nemes családjai. 157. l.

Bethlen Gábor emléktáblája
1629.

Rákóczy György emléktáblája
1641.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rákóczy György czimeres táblája